

Kerncijfers

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

2019

Beste lezer,

Statbel, het Belgische statistiekbureau, produceert en publiceert zo'n 110 statistieken per jaar, zowel maandelijks, trimestrieel als jaarlijks.

Als openbaar statistiekbureau willen we een betrouwbaar baken zijn in de grote hoeveelheid cijfers en data die vandaag de dag op u afkomen. De resultaten van Statbel meten de Belgische bevolking, samenleving en economie op een objectieve en transparante manier. Ze worden wereldwijd gebruikt in onderzoeken, media en besluitvorming.

Deze jaarlijkse publicatie, Kerncijfers, geeft u een praktisch overzicht van de belangrijkste data en evoluties uit de statistieken die Statbel produceert. Alle achterliggende cijfers, grafieken en open data vindt u op www.statbel.fgov.be of op de website van Eurostat, het Europese statistiekbureau.

Deze Kerncijfers zijn ook een handig instrument voor leerkrachten in het secundair onderwijs, om hun leerlingen wegwijs te maken in de wereld van cijfers en statistieken. Daarnaast ontwikkelde Statbel het afgelopen jaar www.statbeljunior.be, een website die kinderen van 8 tot 12 jaar inzicht geeft in statistiek. En samen met de regionale statistiekpartners organiseren we in het schooljaar 2019-2020 de tweede editie van de Europese Statistiekolympiade in België, voor alle leerlingen van de 2de en 3de graad secundair onderwijs.

Vanuit onze website kan u verder aan de slag met de Statbel-gegevens. In onze wekelijkse nieuwsbrief bieden we een overzicht van de nieuwste updates en persberichten. Zo houden we de vinger aan de pols bij evoluties op de arbeidsmarkt, in de bevolking, op de vastgoedmarkt, in de index en de consumptieprijzen, in de economische conjunctuur ...

Statbel werkt ook voortdurend aan de innovatie van zijn statistieken, en past webscraping, scannerdata en maximale digitalisering toe in het hele productieproces. In meer diepgaande analyses en uitgebreide metadata op onze website lichten we onze manier van werken toe. Voor verder wetenschappelijk onderzoek kan u specifieke sets microdata bij ons aanvragen. En hebt u bijkomende vragen? Dan zijn we uiteraard bereikbaar om die te beantwoorden.

Nico Waeyaert Directeur-generaal Statbel, het Belgische statistiekbureau

Volg ons op

statbel.fgov.be

[Statbel.NL](https://www.facebook.com/Statbel.NL)

[@Statbel_nl](https://twitter.com/@Statbel_nl)

[/statbel](https://www.linkedin.com/company/statbel)

statbel@economie.fgov.be

0800/120 33

Statbel, het Belgische statistiekbureau

Statbel, het Belgische statistiekbureau verzamelt, produceert en verspreidt betrouwbare en pertinente cijfers over de Belgische economie, de samenleving en het territorium.

Het verzamelen gebeurt op basis van administratieve databronnen en enquêtes, het produceren gebeurt op een wetenschappelijke, kwaliteitsvolle wijze en de statistieken worden tijdig en op een klantvriendelijke wijze verspreid.

De privacy, de bescherming van vertrouwelijke gegevens en het gebruik voor louter statistische doeleinden worden hierbij gegarandeerd.

Tenzij anders vermeld onderaan een tabel of grafiek werden de gegevens in deze publicatie verzameld en berekend door Statbel. De internationale vergelijkingen komen van Eurostat.

Overnemen van cijfers uit deze publicatie kan mits duidelijke bronvermelding: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium).

Verantwoordelijke uitgever

Nico Waeyaert

Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Fod Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Koning Albert II-laan 16, B-1000 Brussel

Ondernemingsnummer: 0314.595.348

Inlichtingen

E-mail: statbel@economie.fgov.be

Tel. 0800 120 33

Publicatiecode: S000.02N/2019

Inhoud

●	Bevolking	A Bevolking op 1 januari 2019.....	6
		B Loop van de bevolking.....	8
		C Bevolkingsstructuur per leeftijd en vergrijzing.....	11
		D Buitenlandse bevolking.....	15
● ●	Grondgebied en leefmilieu	A Oppervlakte en bodemgebruik.....	22
		B Landbouw.....	24
		C Afval.....	28
● ● ●	Economie	A Bruto binnenlands product.....	32
		B Consumptieprijzen.....	38
		C Afzetprijsindex.....	44
		D Demografie van de ondernemingen.....	52
		E Faillissementen.....	58
		F Structuur van de ondernemingen.....	66
● ● ● ●	Vastgoed en bouw	A Vastgoedprijzen.....	74
		B Bouwvergunningen.....	76
		C Inventaris van de gebouwen in België.....	78
● ● ● ● ●	Mobiliteit en vervoer	A Voertuigen.....	82
		B Goederenvervoer over de weg.....	87
		C Zeevaart.....	88
		D Verkeersongevallen.....	89
● ● ● ● ● ●	Samenleving	A Werkgelegenheid en werkgelegenheidsgraad.....	96
		B Loon.....	102
		C Werkloosheid en werkloosheidsgraad.....	105
		D Inactieve bevolking.....	107
		E Armoede.....	108
		F Inkomen.....	111
		G Uitgaven huishoudens.....	115
		H Onderwijs.....	118
● ● ● ● ● ● ● ●	Andere producten en diensten van Statbel	122

● *Bevolking*

A | Bevolking op 1 januari 2019

Op 1 januari 2019 telde ons land officieel 11.431.406 inwoners. Van die bevolking woont 57,6% in Vlaanderen, 31,8% in Wallonië en 10,6% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Tot slot woont iets minder dan 1% van de bevolking in één van de gemeenten van de Duitstalige Gemeenschap.

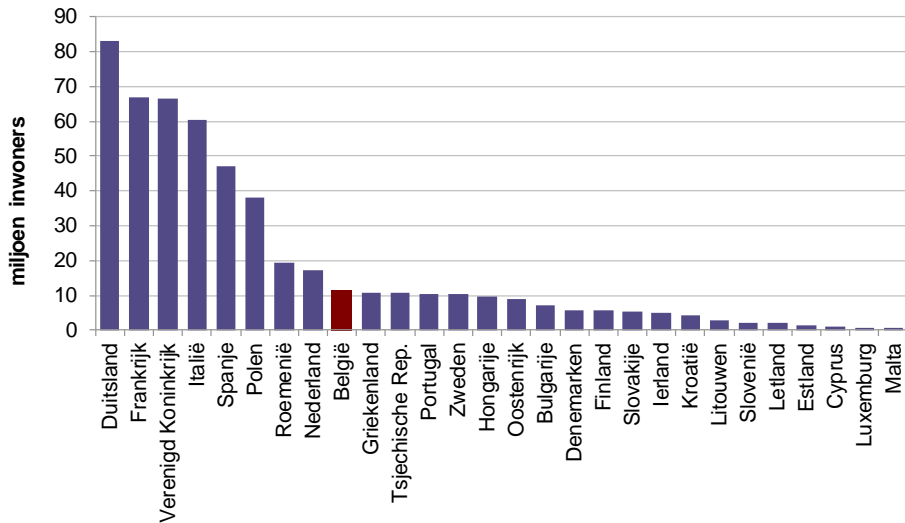
Totale bevolking van België en de gewesten op 1 januari 1999, 2009 en 2019

	1999	%	2009	%	2019	%
België	10.213.752	100,0%	10.753.080	100,0%	11.431.406	100,0%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	954.460	9,3%	1.068.532	9,9%	1.208.542	10,6%
Vlaams Gewest	5.926.838	58,0%	6.208.877	57,7%	6.589.069	57,6%
Waals Gewest	3.332.454	32,6%	3.475.671	32,3%	3.633.795	31,8%
waarvan Duitstalige gemeenschap	70.472	0,7%	74.540	0,7%	77.527	0,7%

De bevolking van de Europese Unie (EU28) werd op 1 januari 2019 geschat op 513.481.691 inwoners.

Met een niet te verwaarlozen demografisch gewicht staat België op de negende plaats en vertegenwoordigt het 2,2% van de totale bevolking van de Europese Unie. Ons land versterkt die positie de laatste jaren zelfs, dankzij een demografische dynamiek die boven het Europese gemiddelde uitsteekt.

Europese Unie: 513.481.691 inwoners op 1 januari 2019

Bron: Eurostat - Voorlopige resultaten (16/08/2019)

B | Loop van de bevolking

In de loop van 2018 is de in België wonende bevolking met 55.336 personen toegenomen. Die bevolkingsaanwas is grotendeels toe te schrijven aan het internationale migratiesaldo dat 50.180 personen bedraagt. Het overschot van de geboortes op de overlijdens bedraagt 7.155 personen. Het aantal overlijdens stijgt licht ten opzichte van 2017. In 2018 stierven er 110.645 personen in ons land, in 2017 waren dat er 109.629. De jaarlijkse groei is met 0,49% gelijk gebleven.

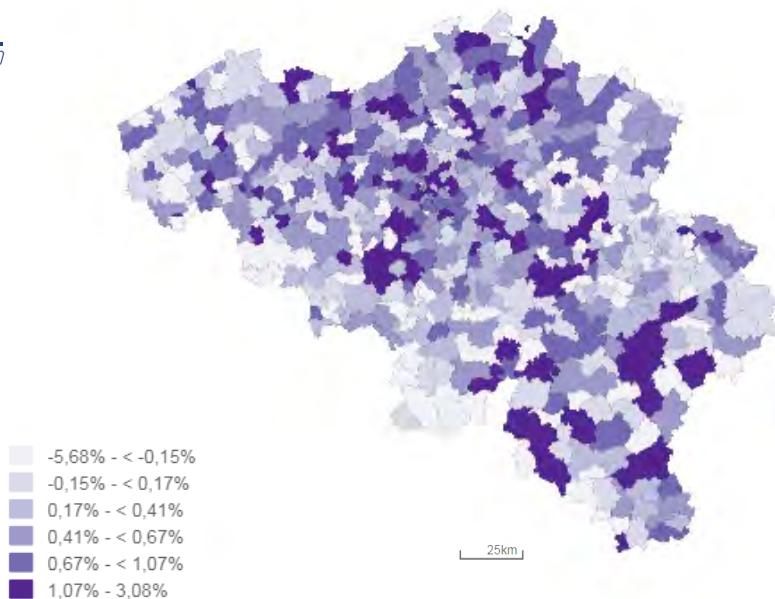
8

Jaarlijkse bevolkingsgroei			
Jaar	1998	2008	2018
Bevolking op 1 januari	10.192.264	10.665.140	11.376.070
Natuurlijke loop			
Geboorten	114.561	128.049	117.800
Overlijdens	104.607	104.587	110.645
Geboorteoverschot	9.954	23.462	7.155
Migratie			
Immigratie	80.194	164.152	166.894
Emigratie	73.199	100.275	116.714
Migratiesaldo	6.995	63.877	50.180
Totale groei (met inbegrip van de statistische aanpassing)	21.488	87.940	55.336
Groeipercentage	0,21%	0,82%	0,49%
Bevolking op 31 december	10.213.752	10.753.080	11.431.406

Het merendeel van de 581 gemeenten van het land kent in 2018 een positieve bevolkingsgroei. 130 gemeenten zien hun bevolking dalen. De sterkste stijgingen worden opgetekend in Antwerpen, Brussel, Gent en Anderlecht. De snelste relatieve groei echter is merkbaar in kleine gemeenten (met minder dan 10.000 inwoners). Martelange in de provincie Luxemburg groeit van 1.820 inwoners op 1 januari 2018 naar 1.876 inwoners op 1 januari 2019 (+ 3,08%) en is daarmee de snelst groeiende gemeente van België.

Bevolkingsgroei per gemeente in 2018

10

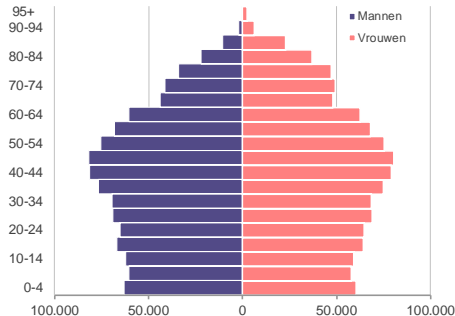

C | Bevolkingsstructuur per leeftijd en vergrijzing

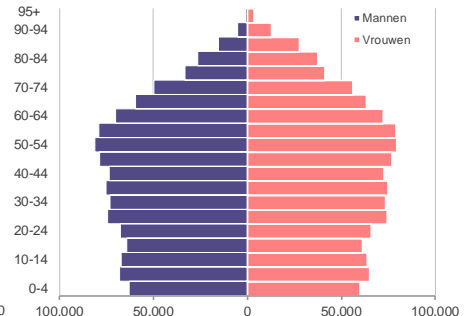
De bevolking die op 1 januari 2019 in België woonde, vergrijsst aanzienlijk. De opbouw naar leeftijd en geslacht van de bevolking, die door middel van een leeftijdspiramide wordt weergegeven, illustreert deze evolutie op een duidelijke manier.

De leeftijdsklassen boven 80 jaar nemen ten opzichte van 2009 iets in omvang toe. De leeftijdsklassen van de babyboomgeneratie blijven weliswaar omvangrijk, al nam hun overwicht de voorbije tien jaar enigszins af. Het aandeel zeer jonge kinderen is niet gestegen. Bij de jongeren zijn er meer mannen dan vrouwen (de geslachtsverhouding blijft in België, op 104 jongens per 100 meisjes bij de geboorte). Op hogere leeftijd zijn er meer vrouwen dan mannen door een hoger sterftecijfer bij mannen op alle leeftijden.

Leeftijdspiramide van België op 1 januari 2009

Leeftijdspiramide van België op 1 januari 2019

Het gevolg is een onevenwicht tussen de geslachten dat steeds groter wordt naarmate de leeftijd toeneemt. Zo zijn binnen de groep tachtigers meer dan 60% vrouwen. Bij de negentigers zijn vrouwen bijna drie keer zo talrijk vertegenwoordigd als mannen.

De leeftijds piramide is niet gelijk voor heel het land. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is duidelijk jonger dan de twee andere gewesten: hier woont een groter percentage jongeren (22,9% van minder dan 18 jaar) en een kleiner percentage bejaarden (13,1%). Het Waals Gewest staat dan weer dichterbij het nationale gemiddelde. Het Vlaams Gewest wijkt er sterker van af door een meer uitgesproken vergrijzing. Er worden namelijk minder jongeren (19,4%) en meer bejaarden (20,2%) geteld. De verschillen in de leeftijdsstructuur tussen de gewesten zijn de voorbije jaren eerder toegenomen.

Het percentage bejaarden geeft een indicatie van de vergrijzing op lokaal niveau. Op dat vlak zijn er aanzienlijke verschillen over heel het land. Zo ligt in meerdere kustgemeenten het percentage 65-plussers boven de 30% (tegenover slechts 18,9% voor geheel België). Dit is het geval in De Panne, Blankenberge, De Haan, Middelkerke, Nieuwpoort, Knokke-Heist en Koksijde. In twee Waalse gemeenten bedraagt het aantal 65-plussers meer dan 25%: Chaudfontaine en Vresse-sur-Semois. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent het fenomeen duidelijke tegenstellingen: in de centrumgemeenten is minder dan 10% van de bevolking ouder dan 65 jaar (Sint-Joosten-Node, Sint-Gillis en Schaarbeek), terwijl de zuidelijke gemeenten het nationale gemiddelde overschrijden (Watermaal-Bosvoorde, Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel).

Verdeling volgens leeftijdsgroepen op 1 januari 2019 per gewest

	0-17 jaar	%	18-64 jaar	%	65 jaar en ouder	%
België	2.305.387	20,2%	6.960.719	60,9%	2.165.300	18,9%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	276.176	22,9%	773.697	64,0%	158.669	13,1%
Vlaams Gewest	1.277.456	19,4%	3.979.562	60,4%	1.332.051	20,2%
Waals Gewest	751.755	20,7%	2.207.460	60,7%	674.580	18,6%

13

Parallel aan de toenemende vergrijzing in België, neemt ook de levensverwachting bij de geboorte toe. Van 1998 tot 2018 is ze met 4,0 jaar toegenomen van 77,5 tot 81,5 jaar, of een toename van de levensverwachting van gemiddeld 2,3 maand per jaar gedurende 21 jaar:

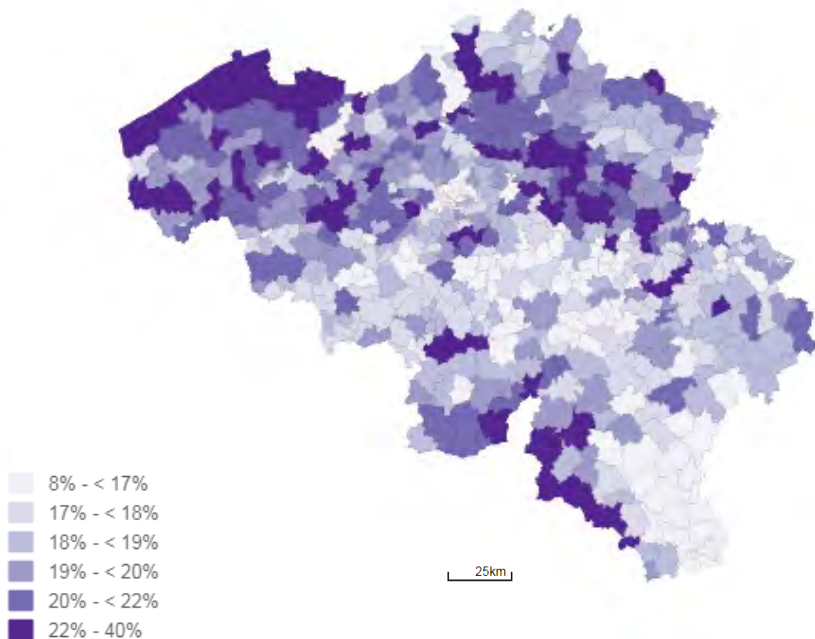
Levensverwachting bij de geboorte (in jaren)

Jaren	1998	2008	2018
Mannen	74,3	76,8	79,2
Vrouwen	80,6	82,3	83,7
Totaal	77,5	79,6	81,5

Van die evolutie profiteren mannen (+4,9 jaar) meer dan vrouwen (+3,1 jaar), waardoor de kloof in levensverwachting tussen mannen en vrouwen geleidelijk verkleint. In 2018 bleef de levensverwachting van de vrouwen wel hoger dan die van de mannen: respectievelijk 83,7 jaar en 79,2 jaar.

Bevolking per gemeente ouder dan 64 jaar op 1 januari 2019

14

D | Buitenlandse bevolking

Op 1 januari 2019 telde België 1.391.425 personen van vreemde nationaliteit, of 12,2% van de totale bevolking. Tien jaar daarvoor bestond 9,4% van de Belgische bevolking uit buitenlandse staatsburgers, namelijk 1.013.260 personen.

Deze buitenlandse bevolking bestaat voornamelijk uit staatsburgers van een land van de Europese Unie. Personen uit de Europese Unie vertegenwoordigen 66,5% van de buitenlandse bevolking op 1 januari 2019. Dit percentage blijft constant, aangezien het op 1 januari 2009 68,3% bedroeg. Fransen, Italianen en Nederlanders blijven ook in 2018 het talrijkst vertegenwoordigd binnen de vreemde bevolking in ons land.

Voornaamste nationaliteiten van de buitenlandse bevolking in België

Nationaliteitsland	2009			2019		
	Aantal	%	Rang	Aantal	%	Rang
Frankrijk	136.639	13,5%	2	167.508	12,0%	1
Nederland	130.230	12,9%	3	157.474	11,3%	2
Italië	166.956	16,5%	1	155.866	11,2%	3
Roemenië	21.403	2,1%	11	96.034	6,9%	4
Marokko	79.426	7,8%	4	80.295	5,8%	5
Polen	36.259	3,6%	8	71.331	5,1%	6
Spanje	43.629	4,3%	5	65.476	4,7%	7
Portugal	31.681	3,1%	9	47.677	3,4%	8
Duitsland	39.137	3,9%	7	39.608	2,8%	9
Bulgarije	10.410	1,0%	16	37.277	2,7%	10
Overige	317.490	31,3%		472.879	34,0%	
Alle landen samen	1.013.260	100%	-	1.391.425	100%	-

De voornaamste nationaliteitslanden van de buitenlandse staatsburgers waren Frankrijk, Nederland, Italië, Roemenië en Marokko. Burgers uit die landen vormen vrijwel de helft van de buitenlandse bevolking in België (47,2%).

Tien jaar geleden stonden dezelfde landen (behalve Roemenië) ook vooraan in het klassement van herkomstlanden van inwoners met een vreemde nationaliteit, maar in een iets andere volgorde. Roemenië en Polen zijn landen waarvan het aantal staatsburgers het snelst gestegen is in de loop van deze jaren in ons land. Het aandeel Roemenen blijft groeien: van 6,5% van de vreemde bevolking (87.616 personen) op 1 januari 2018 is dit gestegen naar 6,9% een jaar later (96.034 personen).

Binnen de andere veel voorkomende landen, blijft het relatieve aandeel van Italië (van 16,5% in 2009 naar 11,2% in 2019) en Marokko (van 7,8% naar 5,8%) verminderen na verloop van tijd. Die afname ging gepaard met een belangrijke golf verwervingen van de Belgische nationaliteit.

De spreiding van de bevolking met een vreemde nationaliteit is niet homogeen in België. Veel buitenlandse staatsburgers wonen in de Brusselse agglomeratie, waar ze in bepaalde gemeenten een bijna even grote groep vormen als de Belgische staatsburgers. Dat is onder meer het geval in Elsene (48,6%), Sint-Gillis (48,4%) en Etterbeek (48,4%).

Ook buiten de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft het percentage inwoners met een vreemde nationaliteit hoog. Dit is namelijk het geval in alle gemeenten die grenzen aan het Zoniënwoud, van Tervuren tot Waterloo. In de grote meerderheid van de gevallen gaat het over Europese staatsburgers. Zo vindt men nogal wat Nederlanders, Britten en Duitsers terug in de Vlaamse gemeenten ten oosten van Brussel: Tervuren en Overijse. Ten zuiden van Brussel zijn het eerder staatsburgers van Romaanse landen die het meest vertegenwoordigd zijn: Fransen en Italianen zijn bijvoorbeeld de grootste buitenlandse bevolkingsgroepen in Waterloo.

De grote stedelijke centra zoals Antwerpen en Luik herbergen ook een groot aandeel vreemdelingen (ongeveer 20% voor deze twee steden).

Daarnaast wonen er veel buitenlandse staatsburgers in een aantal grensgemeenten aan de rand van de agglomeraties Rijsel (Frankrijk), Aken (Duitsland), Maastricht (Nederland) en Luxemburg, van waaruit ze vaak verhuisd zijn. In bepaalde andere grensgemeenten wonen er ook veel vreemdelingen. In de gemeente Baarle-Hertog in de provincie Antwerpen bijvoorbeeld is meer dan de helft van de bevolking van vreemde nationaliteit (51,5%) - de vreemde bevolking omvat 87,5% personen met de Nederlandse nationaliteit.

Tot slot wonen er ook veel buitenlanders langs de oude Waalse industriële as, waar hun aanwezigheid nu historisch genoemd mag worden. Voorbeelden zijn de Italianen in de gemeenten van de Borinage en van de streek Centre (rond La Louvière).

17

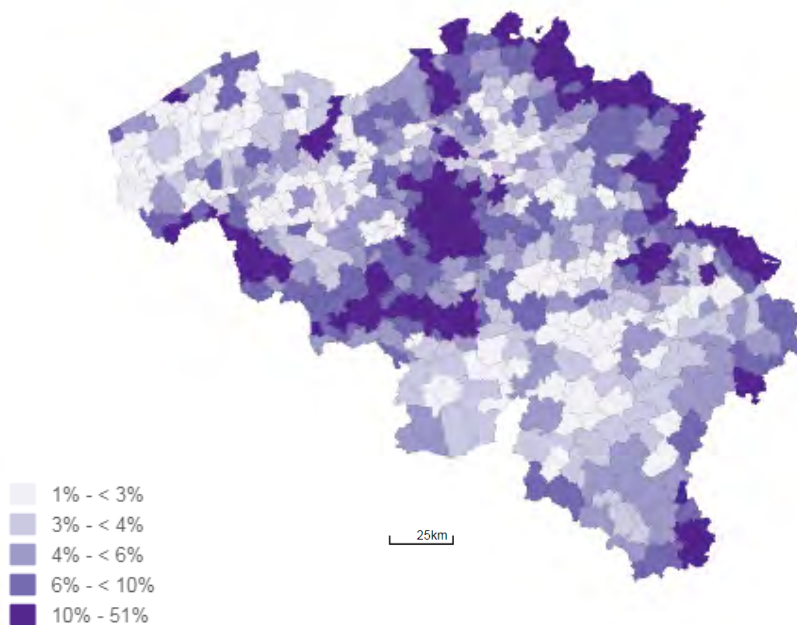
Vroegere nationaliteit van personen die de Belgische nationaliteit hebben verworven

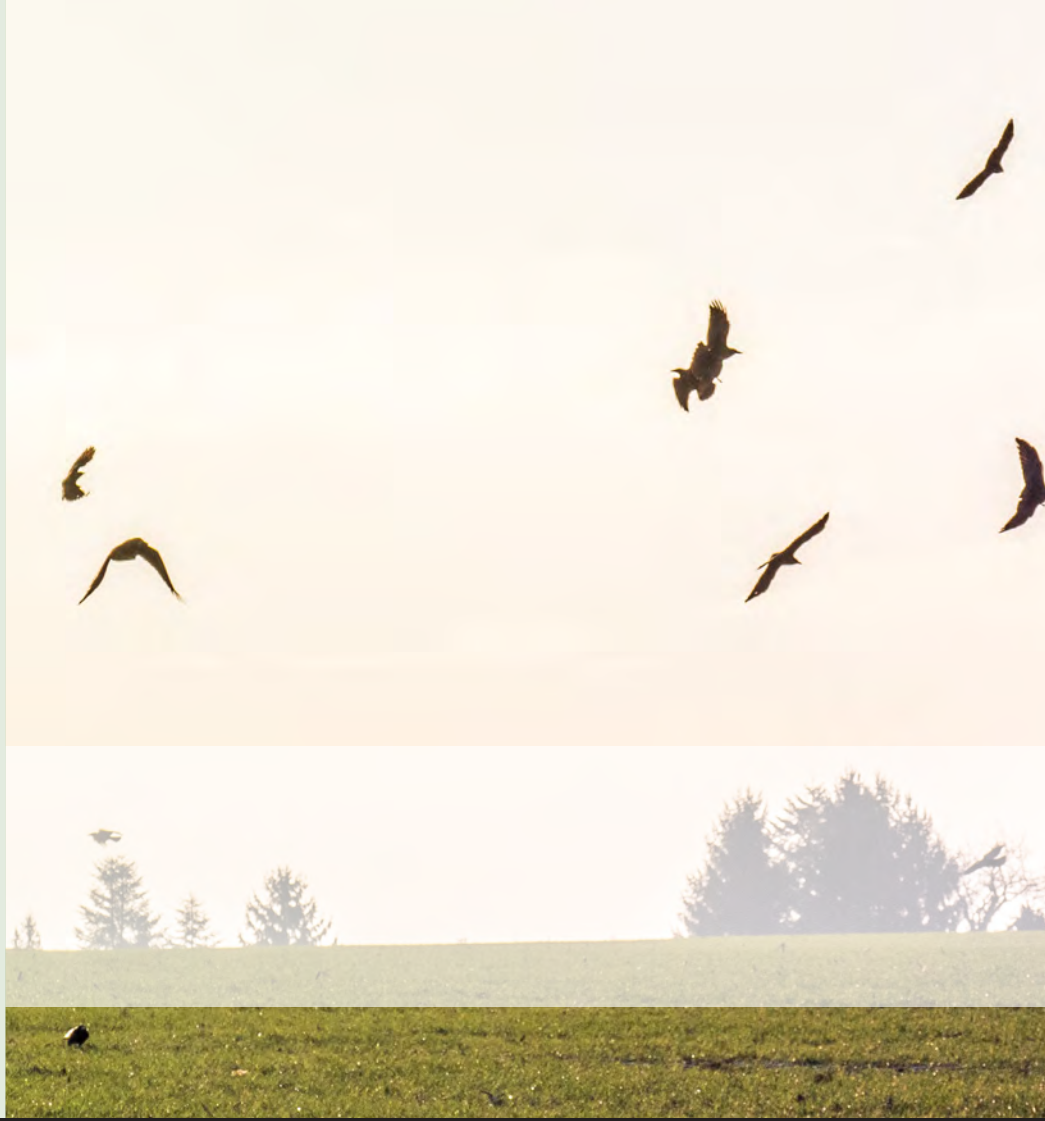
Land van de vroegere nationaliteit	2008			2018		
	Aantal	%	Rang	Aantal	%	Rang
Marokko	8.427	22,3%	1	4.856	13,4%	1
Roemenië	480	1,3%	13	2.219	6,1%	2
Polen	619	1,6%	10	1.528	4,2%	3
Italië	1.762	4,7%	5	1.352	3,7%	4
Congo, Demo. Republiek	1.784	4,7%	4	1.191	3,3%	5
Afghanistan	520	1,4%	12	1.067	2,9%	6
Nederland	683	1,8%	9	1.064	2,9%	7
Verenigd Koninkrijk	104	0,3%	58	1.045	2,9%	8
Turkije	3.182	8,4%	2	985	2,7%	9
Kameroen	463	1,2%	15	955	2,6%	10
Overige	19.686	52,2%	-	19.938	55,1%	-
Alle landen samen	37.710	100	-	36.200	100	-

In 2018 lieten 36.200 mensen zich tot Belg naturaliseren. De voornaamste herkomstlanden van mensen die in 2018 Belg werden zijn Marokko, Roemenië, Polen en Italië.

Tien jaar geleden waren Marokko, Turkije, Rusland, de Democratische Republiek Congo en Italië de vijf belangrijkste landen van herkomst van de nieuwe Belgen.

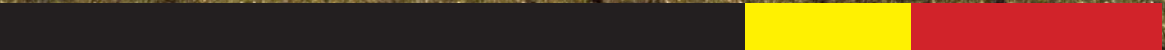
Vreemdelingen per gemeente op 1 januari 2019

● ● *Grondgebied
en leefmilieu*

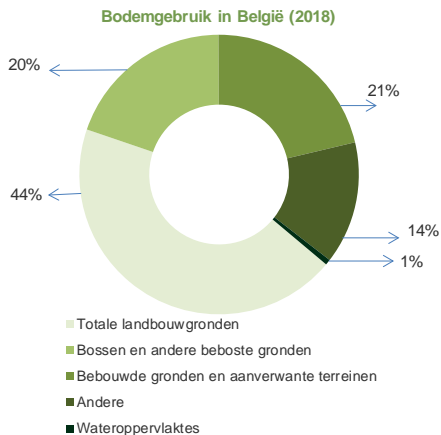
A | Oppervlakte en bodemgebruik

Het grondgebied van België bestaat uit 30.668 km² land en 3.454 km² Noordzee. Wallonië neemt iets meer van die grond oppervlakte voor haar rekening dan Vlaanderen, namelijk 55,1% tegenover 44,4%.

22

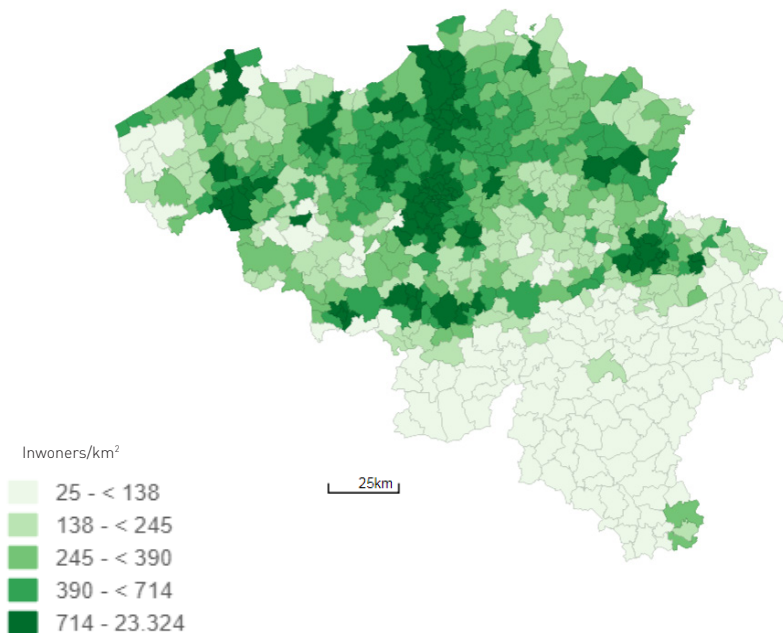
De bevolkingsdichtheid in Vlaanderen is echter dubbel zo hoog als in Wallonië. Vooral de Ardennen zijn betrekkelijk dun bevolkt.

De landoppervlakte bestaat voor het merendeel uit landbouwgrond, gevolgd door bosgebied en bebouwde grond. Die laatste breidt zich jaar na jaar verder uit, vooral ten koste van landbouwgrond. Bossen en andere natuurgebieden blijven daarbij vrijwel stabiel.

Bevolkingsdichtheid per gemeente op 1 januari 2019

23

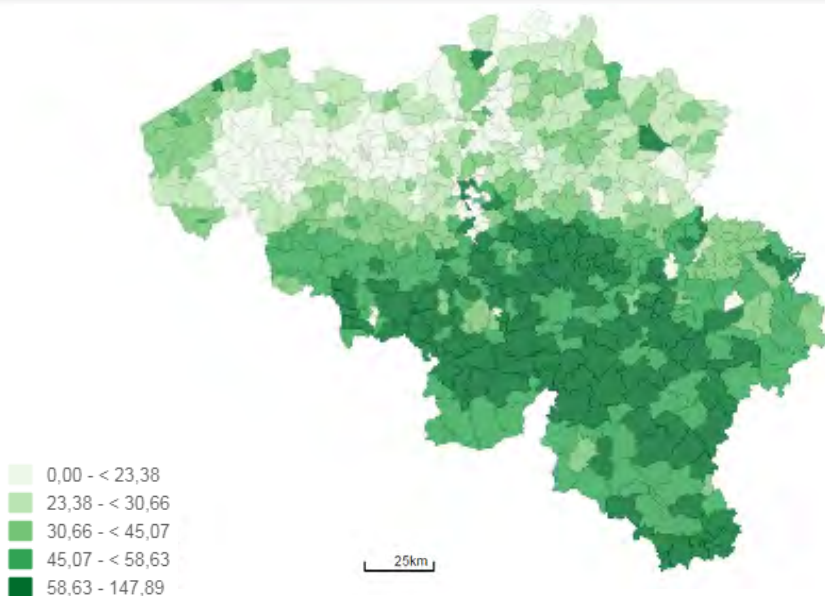

B | Landbouw

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven daalt in België. De totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmar groter. In 38 jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven min of meer verdrievoudigd, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 26,5 ha in 2018) als in Wallonië (van 20,7 ha tot 57,6 ha).

24

Gemiddelde oppervlakte van landbouwbedrijven in 2018 (in ha)

Landbouw en tuinbouw

Productiemiddelen	1980	2000	2016	2018	2018/1980
Aantal bedrijven	113.883	61.926	36.888	36.158	-68,2%
Arbeidskrachten	185.134	107.399	70.993	n.b.	-
niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	7.139	9.962	19.802	n.b.	-
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	1.418.121	1.394.083	1.352.953	1.356.078	-4,4%
Arbeidskrachten/bedrijf	1,63	1,73	1,92	n.b.	-

Dieren (x 1000)

Runderen	3.054	3.042	2.503	2.398	-21,5%
waarvan melk- en zoogkoeien	1.113	1155	988	942	-15,4%
Varkens	5.173	7.369	6.179	6.209	+20,0%
Pluimvee	23.144	40.637	43.223	48.163	+108,1%
waarvan kippen	12.813	15.232	14.248	15.142	+18,2%
waarvan vleeskippen	9.833	24.498	28.306	32.327	+228,8%

n.b.: Niet beschikbaar.

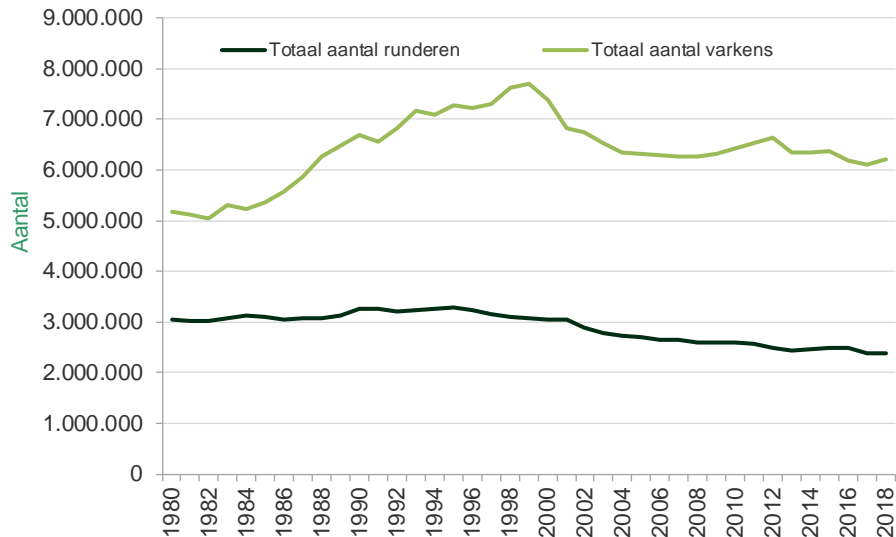
Landbouw en tuinbouw (vervolg)

Teelten (in ha)	2015	2016	2017	2018	2018/2017
Granen voor de korrel	341.639	337.015	305.434	304.516	-0,3%
Wintertarwe	198.626	204.789	182.825	181.810	-0,6%
Wintergerst	44.213	52.266	42.574	38.998	-8,4%
Korrelmaïs	58.397	52.100	49.005	53.987	10,2%
Nijverheidsgewassen	87.058	91.407	99.773	101.688	1,9%
Suikerbieten	52.347	55.536	62.470	62.696	0,4%
Aardappelen	78.685	89.210	92.854	93.331	0,5%
Droog geoogste peulvruchten	2.743	2.909	3.422	3.822	+11,7%
Voedergewassen	266.837	272.150	274.794	287.184	+4,5%
Voedermaïs	173.336	168.737	171.278	179.744	+4,9%
Tijdelijke weiden	80.886	90.454	90.946	93.150	+2,4%
Groenten in openlucht	43.526	46.667	49.791	49.890	+0,2%
Teelt vaste planten	22.539	23.049	23.484	23.679	+0,8%
Permanente weiden	475.959	478.430	467.837	479.635	+2,5%
Teelten in serres	2.058	2.120	2.165	2.308	+6,6%
Braakland	8.972	9.167	8.802	9.227	+4,8%

In 38 jaar tijd is het aantal gemiddelde runderen per rundveebedrijf gestegen van 38,5 naar 129 dieren. Toch is de schaalvergroting het meest spectaculair in niet-grondgebonden teelten. In 1980 waren er gemiddeld 124 varkens per varkensbedrijf. Dat gemiddelde ligt nu op 1.465 varkens, 12 keer meer dan in 1980.

Evolutie van het aantal runderen en varkens in België

27

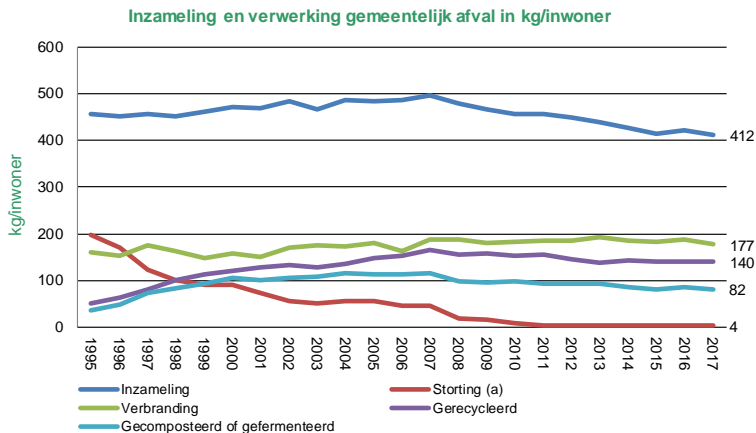
C | Afval

Na een jarenlange dalende trend is er de laatste drie jaar een stabilisatie van de productie van gemeentelijk afval per inwoner tot 412 kg/inwoner in 2017.

Bij de verwerking zijn er weinig schommelingen te noteren behalve de daling van de hoeveelheid verbrand afval van 188 tot 177 kg/inwoner tussen 2016 en 2017.

28

Gemeentelijk afval omvat al het afval dat door de gemeentelijke ophaaldiensten, containerparken, straatvegers enzovoort verzameld wordt, met uitzondering van bouw- en sloopafval.

(a): Verbrandingslakken inbegrepen.

Gemeentelijk afval : inzameling, verwerking en recyclage (1995-2017)

in 1.000 ton	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017
Inzameling	4.613	4.830	5.052	4.953	4.643	4.746	4.659
Storting (a)	2.004	936	583	87	40	38	41
Verbranding	1.637	1.622	1.885	1.975	2.050	2.113	2.002
Verbranding met energiewinning	701	1.476	1.769	1.885	2.014	2.065	1.964
Verbranding zonder energiewinning	935	147	116	90	36	48	38
Gerecycleerd	513	1.245	1.547	1.672	1.584	1.575	1.580
Gecomposteerd of gefermenteerd	363	1.091	1.173	1.057	900	966	924
per capita (kg/inwoner) (b)	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017
Inzameling	455	472	484	457	414	421	412
Storting (a)	198	91	56	8	4	3	4
Verbranding	162	158	180	182	183	188	177
Verbranding met energiewinning	69	144	169	174	180	183	173
Verbranding zonder energiewinning	92	14	11	8	3	4	3
Gerecycleerd	51	122	148	154	141	140	140
Gecomposteerd of gefermenteerd	36	107	112	97	80	86	82

29

(a): Verbrandingslakken inbegrepen.

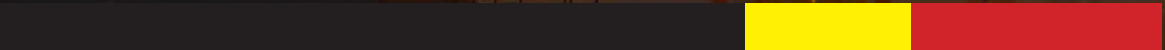
(b): Bevolking op 1 januari.

Exclusief gemeentelijk bouw- en afbraakafval.

● ● ● *Economie*

A | Bruto binnenlands product

Het bruto binnenlands product (bbp) van ons land - de totale productie van goederen en diensten in België - was in 2018 gelijk aan 450,5 miljard euro. België is goed voor ongeveer 2,2% van de totale Europese bevolking, het Belgische bbp tegen marktprijzen bedraagt 2,8% van dat van de Europese Unie.

32

Lopende prijzen zijn de prijzen van een specifiek jaar. Vaste prijzen zijn prijzen ten opzichte van een basisjaar. Om vaste prijzen te berekenen worden de lopende prijzen gecorrigeerd voor inflatie.

We onderscheiden het bbp tegen marktprijzen en het bbp tegen factorkosten. Het bbp tegen marktprijzen is het meest gebruikte concept en houdt rekening met belastingen en subsidies, terwijl deze worden uitgesloten van het bbp tegen factorkosten.

Bruto binnenlands product tegen lopende prijzen (miljoen €)

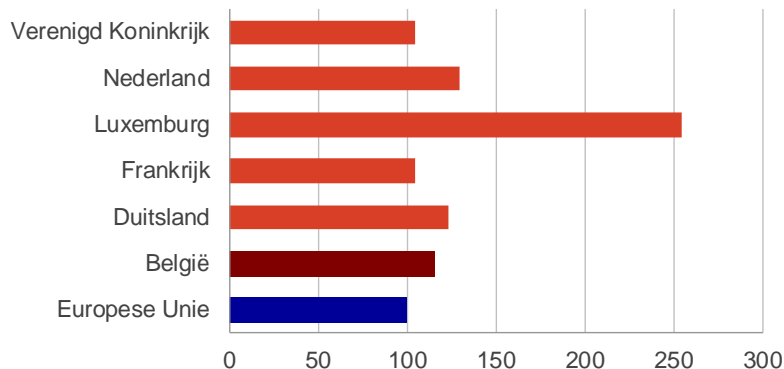
	2014	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	14.071.550	14.829.109	14.962.242	15.393.393	15.890.387
België	400.087	411.103	424.605	439.175	450.506
Duitsland	2.927.430	3.030.070	3.134.100	3.244.990	3.344.370
Frankrijk	2.149.765	2.198.432	2.234.129	2.295.063	2.353.090
Luxemburg	49.825	51.579	53.303	55.299	58.869
Nederland	671.560	690.008	708.337	738.146	774.039
Verenigd Koninkrijk	2.287.867	2.611.924	2.403.383	2.337.971	2.393.693

Bron: Eurostat (versie van 30-08-2019).

Net zoals in de andere lidstaten lag het bbp per inwoner in België in 2018 hoger dan in 2017 na correctie voor koopkrachtpariteit. België stond ook 15 punten boven het gemiddelde van de Europese Unie.

Om het bbp van verschillende landen correct te kunnen vergelijken, moet het worden gecorrigeerd voor het aantal inwoners en voor het prijsniveau. Door het bbp per inwoner in koopkrachtpariteit te gebruiken, kunnen we de niveaus van het bruto binnenlands product van de verschillende landen onderling vergelijken.

Bbp per inwoner, gemeten in koopkrachtpariteit (KKP) in 2018 (EU-28=100)

Bron: Eurostat (versie van 1-08-2019).

In 2018 groeide de Belgische economie na correctie voor prijschommelingen met 1,4%. Daardoor deed ons land het slechter dan het gemiddelde van de Europese Unie. Daar bedroeg het gemiddelde groeipercentage 2,0%.

34

Door de jaarlijkse berekening van het groeipercentage van het bbp in volume kan de economische ontwikkeling zowel doorheen de tijd als tussen verschillende landen worden vergeleken. Om het groeipercentage van het bbp in volume te berekenen, wordt het bbp in vaste prijzen vergeleken met die van het jaar voordien.

De ontwikkeling van het volume die zo wordt berekend, wordt aan een referentiejaar toegekend. Dat wordt een kettingindex genoemd. Daardoor dragen prijschommelingen niet bij tot een stijging van het groeipercentage.

Groeipercentage van het bbp in volume - wijziging als % ten opzichte van het jaar voordien

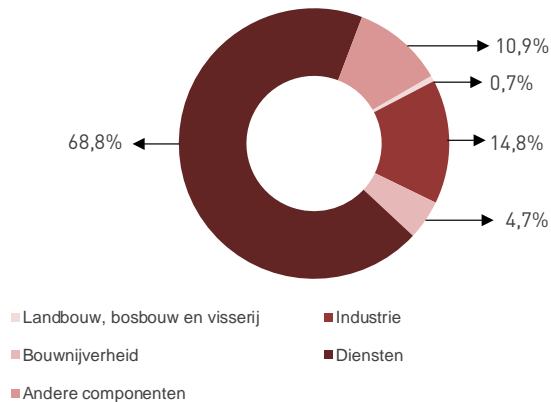
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	0,3	1,8	2,3	2	2,5	2,0
Eurozone	-0,2	1,4	2,1	1,9	2,4	1,9
België	0,2	1,3	1,7	1,5	1,7	1,4
Duitsland	0,4	2,2	1,7	2,2	2,5	1,5
Frankrijk	0,6	1	1,1	1,1	2,3	1,7
Luxemburg	3,7	4,3	3,9	2,4	1,5	2,6
Nederland	-0,1	1,4	2	2,2	2,9	2,6
Verenigd Koninkrijk	2,0	2,9	2,3	1,8	1,8	1,4

Bron: Eurostat (versie van 30-08-2019).

Een uitsplitsing van het Belgische bbp toont dat de groei in economische activiteit voornamelijk het gevolg is van een stijging van de dienstensector, de industrie en de andere componenten.

Opsplitsing van het bruto binnenlands product (2018)

35

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (versie van 2-09-2019).

België blijft nog steeds een diensteneconomie. Het aandeel van de tertiaire sector (diensten) in het bbp bedraagt 68,8%.

Binnen de dienstensector namen de categorieën “handel, vervoer en horeca” in 2018 het grootste aandeel voor hun rekening met 25,1% van de totale productie van de dienstensector, gevolgd door “overheid en onderwijs” en “Dienstverlening aan bedrijven” met 18,9%.

36

Aanvullende indicatoren naast het bruto binnenlands product (bbp) worden uitgewerkt door het Federaal Planbureau en zijn raadpleegbaar op de website <http://www.indicators.be>.

De aanvullende indicatoren naast het bruto binnenlands product (bbp) informeren over sociale, milieu- en economische vraagstukken. Samen beschrijven ze de evolutie van het welzijn van mensen en de ontwikkeling van de Belgische samenleving.

Bruto binnenlands product

Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak, ramingen tegen lopende prijzen
 (miljoen €, bruto gegevens)

	Groei					
	2008	2016	2017	2018	2018/2008	2018/2017
Landbouw, bosbouw en visserij	2.507	2.696	2.908	3.093	+23,4%	+6,4%
Nijverheid en energie	59.012	62.965	65.623	66.870	+13,3%	+1,9%
Bouwnijverheid	18.057	19.952	20.519	21.392	+18,5%	+4,3%
Diensten	237.434	293.630	302.785	310.083	+30,6%	+2,4%
Handel, vervoer en horeca	67.269	74.850	76.566	77.978	+15,9%	+1,8%
Informatie en communicatie	12.890	15.527	16.304	17.143	+33,0%	+5,2%
Financiële dienstverlening	15.086	24.266	24.150	24.188	+60,3%	+0,2%
Immobilien	29.126	32.534	33.695	34.498	+18,4%	+2,4%
Dienstverlening aan bedrijven	39.967	54.185	56.863	58.584	+46,6%	+3,0%
Overheid en onderwijs	44.498	55.657	57.340	58.643	+31,8%	+2,3%
Gezondheids- en welzijnszorg	21.661	28.175	29.234	30.147	+39,2%	+3,1%
Andere diensten	6.937	8.436	8.633	8.903	+28,3%	+3,1%
Andere componenten	37.057	45.362	47.340	49.068	+32,4%	+3,6%
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	354.066	424.605	439.175	450.506	+27,2%	+2,6%

B | Consumptieprijzen

Door het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (HICP) kan de inflatie van de consumptieprijzen op Europees niveau worden vergeleken. De evolutie van deze index toont dat de prijzen in België tussen 2012 en 2018 sneller stegen dan het gemiddelde in de Europese Unie. De stijging was minder uitgesproken in Frankrijk, Nederland, Luxemburg en Duitsland. Het Verenigd Koninkrijk kende echter een sterkere stijging dan België.

In 2018 lag de inflatie in België hoger dan het EU-gemiddelde. Alle buurlanden, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, kenden in 2018 een lager inflatiecijfer dan België.

38

HICP jaarlijks gemiddelde indexcijfer (2015 = 100)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Inflatie 2018
Europese Unie	97,9	99,4	99,9	100	100,3	102,0	103,9	1,9%
België	97,7	98,9	99,4	100	101,8	104,0	106,4	2,3%
Duitsland	97,0	98,6	99,3	100	100,4	102,1	104,0	1,9%
Frankrijk	98,3	99,3	99,9	100	100,3	101,5	103,6	2,1%
Luxemburg	97,6	99,3	99,9	100	100,0	102,2	104,2	2,0%
Nederland	97,0	99,5	99,8	100	100,1	101,4	103,0	1,6%
Verenigd Koninkrijk	96,1	98,5	100	100	100,7	103,4	105,9	2,5%

Bron: Eurostat (versie van 01 -08 -2019).

De indexcijfers voor het prijspeil maken het mogelijk verschillen in het algemene prijsniveau te meten tussen landen. In vergelijking met de buurlanden lag het prijsniveau in België in 2018 een beetje lager dan in Nederland. Frankrijk en Duitsland waren daarentegen goedkoper, terwijl Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk een hoger prijsniveau lieten optekenen.

De verhouding is uitgedrukt ten opzichte van het gemiddelde van de Europese Unie (EU-28 =100). Wanneer het indexcijfer van het peil van vergelijkende prijzen van een land boven de 100 ligt, is het relatief duur ten opzichte van het gemiddelde van de EU.

39

Peil van vergelijkende prijzen van de consumptieve bestedingen van de huishoudens inclusief indirecte belastingen (EU-28=100)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	100	100	100	100	100	100
België	108,7	106,8	104,5	108,8	110,8	111,1
Duitsland	103,2	101,8	100,6	103,2	104,0	104,3
Frankrijk	107,4	106,7	105,3	108,0	109,4	110,3
Luxemburg	120,4	120,8	118,0	123,0	125,8	126,6
Nederland	108,9	109,5	107,3	111,2	112,1	112,1
Verenigd Koninkrijk	116,5	123,0	134,1	122,2	116,4	116,5

Bron: Eurostat (versie van 01 -08 -2019).

Het nationale indexcijfer van de consumptieprijsen steeg in 2018 tot 107,24. De inflatie op jaarbasis daalde van 2,13% in 2017 naar 2,06% in 2018.

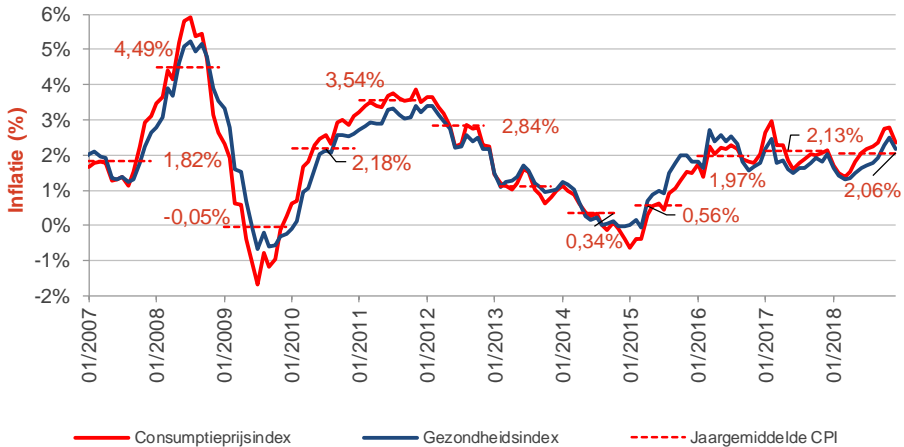
Indexcijfer van de consumptieprijsen (basis 2013 =100) en inflatie: België

	Algeme- ne (CPI)	Inflatie	Voedings- middelen	Niet- voe- dings- midde- len	Diensten	Huur	Algemeen zonder petroleum- producten	Alge- meen zonder energie pro- ducten	Ge- zond- heids- index
2007	87,04	1,82	84,25	87,67	87,10	91,56	87,90	88,88	87,59
2008	90,95	4,49	89,16	92,88	88,85	93,30	91,22	91,21	91,29
2009	90,90	-0,05	90,10	90,36	91,38	95,17	92,50	92,95	91,83
2010	92,88	2,18	91,49	93,22	92,68	96,22	93,74	94,20	93,37
2011	96,17	3,54	93,71	98,12	94,74	97,26	96,15	95,91	96,22
2012	98,90	2,84	96,51	100,81	97,74	98,74	98,55	98,17	98,77
2013	100,00	1,11	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
2014	100,34	0,34	99,88	98,96	102,14	102,09	100,67	101,22	100,40
2015	100,90	0,56	101,18	98,00	104,42	103,07	102,22	102,61	101,45
2016	102,89	1,97	104,03	99,24	107,22	104,02	104,95	104,78	103,58
2017	105,08	2,13	105,30	102,03	109,39	105,11	106,80	106,30	105,49
2018	107,24	2,06	107,58	104,55	111,28	106,16	108,58	107,88	107,35

In 2018 bevond de gezondheidsindex zich boven de consumptieprijsindex. De daling van de prijzen van motorbrandstoffen wordt namelijk niet opgenomen in de berekening van dat indexcijfer, omdat brandstoffen niet in de korf van de gezondheidsindex zitten (zie p.43). Er zou dus ook geen rekening worden gehouden met een stijging van de prijzen van motorbrandstoffen.

Evolutie van de inflatie

41

Wat meet de consumptieprijsindex?

De consumptieprijsindex geeft de prijsevolutie weer van consumptiegoederen en diensten die door een gemiddeld Belgisch huishouden worden gekocht.

De index meet dus niet de gemiddelde prijs van die producten maar hun prijsevolutie.

Een eenvoudig voorbeeld maakt dit verschil snel duidelijk. Stel bijvoorbeeld dat consumenten van kleine goedkope stadswagens overstappen naar duurdere terreinwagens dan resulteert dit in een stijging van de gemiddelde prijs per verkochte wagen, maar terzelfdertijd kan dit leiden tot een daling van de gemeten prijs wanneer bijvoorbeeld beide types van wagens goedkoper werden.

De indexkorf

Om de prijsevolutie te meten, moeten er representatieve goederen en diensten worden gevolgd. Dat is de zogenaamde indexkorf. Bepaalde consumptieve uitgaven in het budget van een huishouden wegen zwaarder door dan andere. De consumptieprijsindex moet er dus rekening mee houden.

Daarom wordt aan elke categorie van gezinsuitgaven - zoals voeding of de aankoop van wagens - een bepaald gewicht toegekend op basis van de gemiddelde jaarlijkse besteding van een huishouden. Daarna worden die hoofdcategorieën verder opgesplitst in meer gedetailleerde categorieën, telkens met een eigen gewicht, bijvoorbeeld 'brood en granen' voor de categorie 'voeding'. Tot slot worden er per categorie een aantal representatieve producten of diensten geselecteerd waarvan de prijsevolutie wordt gemeten. Die representatieve producten of diensten worden 'getuigen' genoemd.

Wanneer werd deze korf vastgelegd?

De indexkorf wordt vanaf januari 2014 jaarlijks aangepast. Dit om te vermijden dat de indexkorf veroudert, met als gevolg dat de representativiteit van de berekende consumptieprijsindex afneemt. Vanaf januari 2014 is de consumptieprijsindex dan ook een kettingindex in plaats van een index met vaste basis. Bij een kettingindex wordt de wegingsreferentieperiode regelmatig opgeschoven en worden de prijzen en hoeveelheden niet meer vergeleken tussen de huidige periode en

een vaste referentieperiode, maar wordt de huidige periode vergeleken met een tussenliggende periode. In de praktijk komt het erop neer dat de prijzen van de 12 maanden van het lopende jaar telkens vergeleken worden met de prijzen van december van het voorgaande jaar. Door deze korte-termijn indices te vermenigvuldigen met elkaar - en dus een ketting te vormen - ontstaat een lange-termijn reeks met een vaste referentieperiode die momenteel 2013 = 100 is.

Waar worden de prijzen opgenomen?

De prijzen worden opgenomen in lokale locaties verspreid over België. Die locaties zijn geselecteerd om een zo representatief mogelijk beeld van de Belgische bevolking te schetsen. Per lokale locatie nemen enquêteurs de prijzen op, waarna de centrale dienst ze verwerkt tot een indexcijfer voor België. Ook centraal worden gegevens ingezameld. Zo worden administratieve gegevens gebruikt onder andere voor de indexberekening van elektriciteit en aardgas. Scanner data van supermarkten werden ook gebruikt voor sommige delen van de korf vanaf 2015.

Het belang van de consumptieprijsindex en de gezondheidsindex

Uit de consumptieprijsindex, die rekening houdt met het prijsverloop van alle goederen en diensten, wordt er nog een ander indexcijfer afgeleid, namelijk de gezondheidsindex. De waarde van dat indexcijfer wordt verkregen door een aantal producten uit de korf van het indexcijfer van de consumptieprijzen te halen, met name alcoholische dranken (in de winkel gekocht of in een café geconsumeerd), tabakswaaren en motorbrandstoffen met uitzondering van LPG. Dat gezondheidsindexcijfer wordt onder meer gebruikt voor de indexering van huurprijzen en vormt verder de basis voor de afgevlakte index, waarop de indexering van pensioenen, sociale uitkeringen en sommige lonen en wedden gebaseerd wordt.

C | Afzetprijnsindex

Het indexcijfer voor de afzetprijzen in de industrie met basis 2010=100 steeg in 2018 tot 116,0. Op jaarbasis betekent dat een inflatie van +5,2% ten opzichte van +8,5% in 2017 en -1,4% in 2016.

De stijgende inflatie van de voorbije jaren wordt verdergezet tot eind 2018. Zo komen we boven het niveau van 2013. Zonder energie bedraagt de inflatie van de afzetprijnsindex +2,1% in 2018, tegenover +4,7% in 2017 en -0,1% in 2016.

44

De afzetprijnsindex geeft de prijsontwikkeling van de afgezette productie weer.

Afzetprijnsindex voor de totale industrie zonder bouwnijverheid (2010 = 100)

Totale markt

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2014	110,5	110,5	109,8	109,0	109,0	109,4	
2015	101,4	102,8	104,5	104,8	105,8	105,3	
2016	97,1	96,4	97,7	97,7	100,1	101,7	
2017	110,5	110,9	110,0	110,0	109,1	107,9	
2018	113,8	113,1	112,9	113,1	114,5	115,6	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2014	108,8	108,4	108,3	108,2	106,8	103,6	108,5
2015	104,3	102,5	102,6	102,3	101,8	99,5	103,1
2016	102,0	101,9	103,4	105,9	107,2	108,8	101,7
2017	107,9	108,8	110,0	111,7	113,3	113,3	110,3
2018	116,3	116,9	117,4	120,2	120,5	118,3	116,0

Binnenlandse markt

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2014	110,4	110,0	109,3	107,6	107,4	107,7	
2015	101,2	102,5	104,3	104,0	104,8	104,4	
2016	97,4	96,3	97,7	96,8	99,4	100,9	
2017	110,4	110,6	109,8	109,2	108,3	107,4	
2018	114,6	114,2	114,0	113,9	115,3	116,4	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2014	106,7	106,4	106,5	107,0	106,1	103,2	107,4
2015	103,4	102,2	102,8	102,5	102,1	100,1	102,9
2016	101,1	100,7	102,2	104,8	106,3	108,1	101,0
2017	107,1	108,0	109,4	112,0	113,9	113,8	110,0
2018	117,6	118,3	119,3	123,6	124,6	122,0	117,8

45

Buitenlandse markt

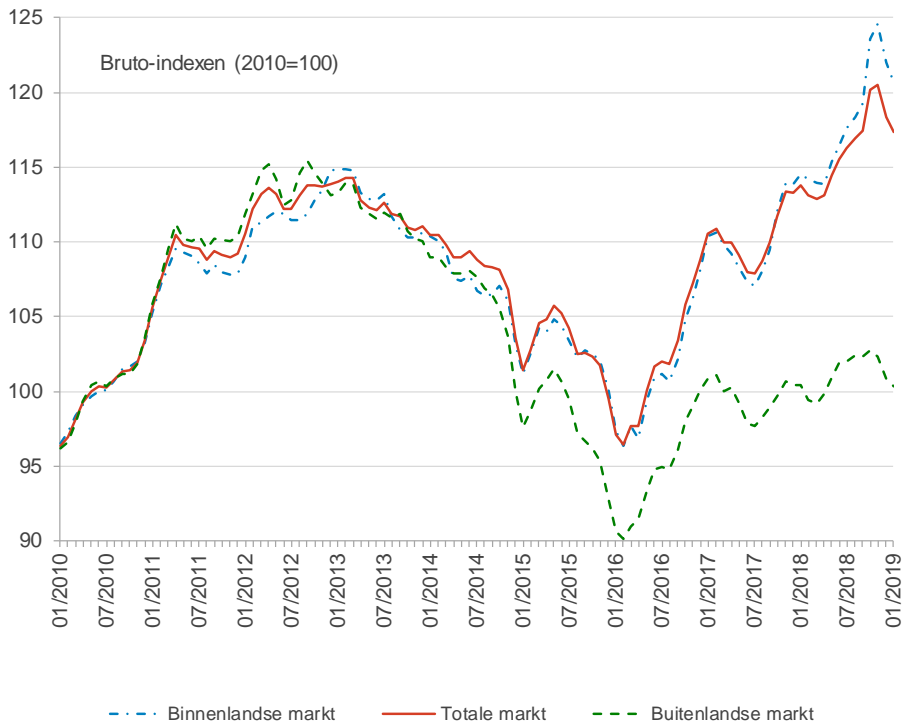
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2014	109,0	109,0	108,3	107,9	107,9	108,1	
2015	97,6	98,7	100,2	100,7	101,5	100,7	
2016	90,7	90,1	91,0	91,5	93,4	94,8	
2017	100,9	101,1	100,0	100,2	99,3	97,8	
2018	100,4	99,4	99,2	99,8	100,9	101,9	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2014	107,6	106,9	106,5	105,6	103,7	100,0	106,7
2015	99,5	97,2	96,7	96,2	95,4	92,8	98,1
2016	95,0	94,8	96,1	98,0	99,0	100,1	94,5
2017	97,7	98,2	98,9	99,7	100,6	100,5	99,6
2018	102,0	102,4	102,3	102,8	102,3	100,8	101,2

Een uitsplitsing van de algemene afzetprijsindex naargelang de bestemming toont een inflatie van 7,1% in 2018, tegenover 8,9% in 2017 op de binnenlandse markt, en een inflatie van 1,6% in 2018 tegenover 5,4% in 2017 op de buitenlandse markt. Dit is mede te wijten aan de prijsevolutie van de energetische producten die, na een dalende trend in 2014-2015, hun stijgende trend van de voorbije jaren verder zetten.

46

De daling van de afzetprijsindexen vanaf 2014 werd veroorzaakt door een daling van de energieprijzen op de internationale markt. Die oorzaak verklaart ook de tegengestelde beweging van de indexen voor de binnenlandse en buitenlandse markt, in combinatie met een prijsstijging voor producten die een laag gewicht hebben op de buitenlandse markt, zoals elektriciteit en gas. De heropleving sinds 2016 is deels te wijten aan de intermediaire goederen en energetische producten. Deze is meer uitgesproken voor de binnenlandse markt.

Totale industrie zonder bouwnijverheid

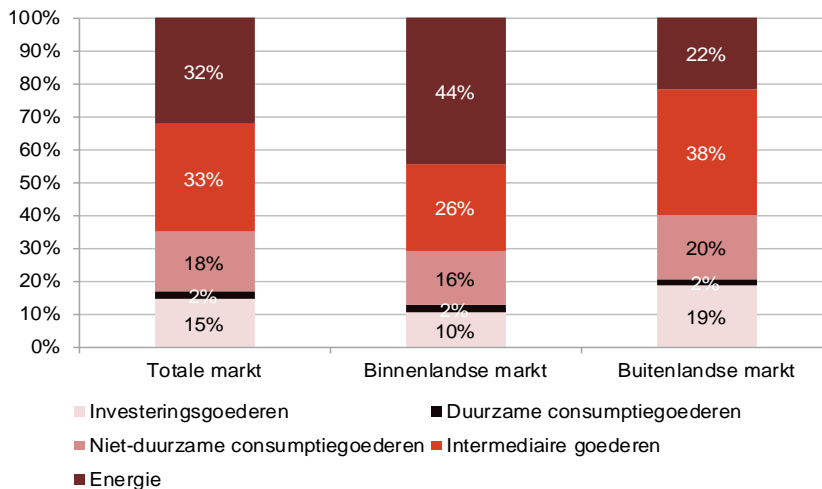

Het gewicht van een economische activiteit in de afzetprijsindex wordt bepaald door de waarde van de productie en de omzet ervan. Een opsplitsing van de totale industrie (zonder bouwrijverheid) toont dat energie en intermediaire goederen de grootste percentages voor hun rekening nemen.

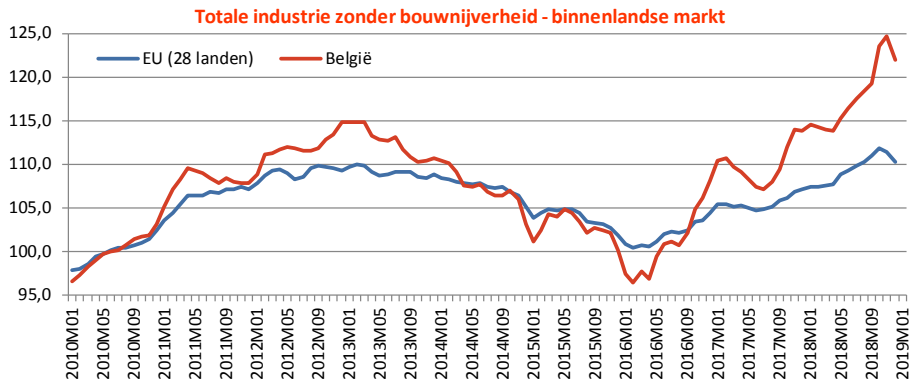
Op de buitenlandse markt is het belang van energie minder uitgesproken – onder andere door het lage gewicht van elektriciteitsproducten – en wint vooral de productie van intermediaire goederen aan terrein ten opzichte van de binnenlandse markt.

48

Belang van de economische activiteiten in de afzetprijsindex - 2018

Wanneer we de afzetprijzindex op de binnenlandse markt vergelijken met die van de Europese Unie, zien we éénzelfde evolutie. Al beweegt de Belgische index meer onder invloed van de energieprijzen. Ook voor de Europese Unie wordt de inflatie positief en gaat zij in stijgende lijn: 3,6% in 2018 tegenover 3,5% in 2017.

Wat is een afzetprijsindex?

De afzetprijsindex voor de industrie (zonder bouwnijverheid), ook wel producentenprijsindex genoemd, is een conjunctuurindicator die de maandelijks evolutie van de transactieprijs van de industriële productie van de economische sectoren in België weerspiegelt.

De index kan de eerste aanwijzing van de inflatiedruk in de economie zijn, maar kan ook de evolutie van de prijzen over langere periodes registreren. De index wordt onder andere gebruikt als deflator van andere economische indicatoren en als basis voor prijsherzieningsclausules in contracten.

De afzetprijsindex voor een specifieke economische activiteit meet de gemiddelde prijsontwikkeling van de in België geproduceerde goederen en aanverwante diensten in de verschillende verwerkingsstadia, voor de binnenlandse en buitenlandse markten.

Een prijsindex meet de procentuele verandering in een verzameling van prijzen doorheen de tijd. Een afzet wordt gedefinieerd als de som van de

opbrengsten van in een periode verkochte goederen of verrichte diensten.

Het verschil met een consumptieprijsindex

De consumptieprijsindex volgt de prijzen die betaald worden door gezinnen voor aangekochte goederen en diensten die representatief zijn voor hun verbruiksgewoonten. Bij de afzetprijsindex wordt er gekeken vanuit het standpunt van de verkoper. De afzetprijsindex volgt de prijzen die de Belgische ondernemers ontvangen voor de goederen die ze produceren.

De afzetprijsindex wordt hoofdzakelijk berekend via een prijsenquête bij ondernemingen die industriële goederen produceren en via enkele administratieve bronnen. De prijs per eenheid van representatieve getuigenproducten wordt voor de verschillende sectoren gevolgd.

Om een prijs vast te stellen, wordt de feitelijke transactieprijs gebruikt (niet de catalogusprijs), zonder btw en andere belastingen, inclusief subsidies of kortingen en wordt er rekening gehouden met alle prijsbepalende kenmerken van de producten, zoals het aantal verkochte goederen en kwaliteitsveranderingen.

Een kettingindex

De afzetprijsindex wordt berekend als een maandelijks kettingindex. In tegenstelling tot een directe index, die de huidige prijzen steeds vergelijkt met een basisjaar, worden de prijzen van de afzonderlijke producten vergeleken met die van de vorige maand. Er wordt een gewogen gemiddelde genomen van de gemiddelde prijsevoluties per onderneming binnen de productgroepen of aggregaten. Dat wordt gebaseerd op de belangrijkheid van een bedrijf binnen de steekproef, bepaald door de waarde van de productie en de omzet.

Die prijsevoluties worden dan toegevoegd aan de index van de vorige maand om zo te kunnen spreken van een index met basisjaar 2010. Dat wil zeggen dat de index het verschil uitdrukt tussen het huidige prijsniveau en het gemiddelde prijsniveau van 2010. Het gebruik van een kettingindex vereenvoudigt de behandeling van nieuwe en verdwijnende producten of ondernemingen alsook kwaliteitsverandering en ontbrekende waarnemingen.

D I Demografie van de ondernemingen

De vijf meest voorkomende sectoren in de populatie btw-plichtigen

In dit hoofdstuk bekijken we de populatie van btw-plichtige ondernemingen. Hieronder zullen we de ondernemingen indelen naar activiteit (volgens de secties van de NACE Rev.2-classificatie) en vervolgens ook naar grootteklasse op basis van het werknemersaantal.

52

Voor de periode 2016-2017 zijn de drie grootste sectoren de groot- en kleinhandel, met inbegrip van de reparatie van auto's en motorfietsen (sectie G), de vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (sectie M), en de bouwsector (sectie F). Verschaffen van accommodatie en maaltijden (sectie I) en overige diensten (sectie S) vervolledigen de top 5 tot en met 2017. In 2018 staat de sector verschaffen van accommodatie en maaltijden de vijfde plaats af aan administratieve en ondersteunende diensten (sectie N).

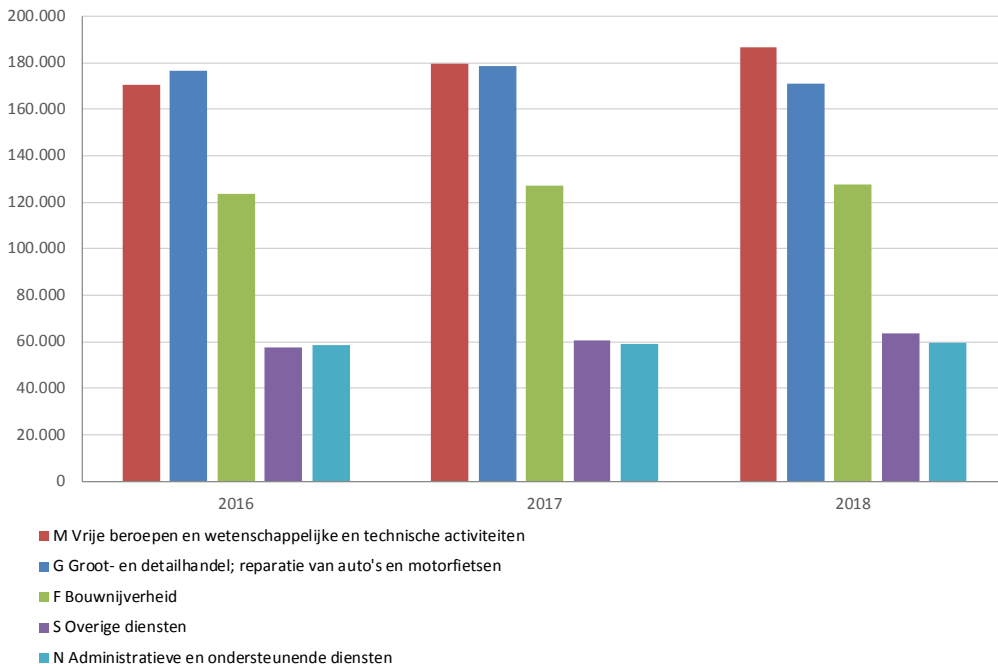
In 2018 is het aantal actieve ondernemingen in sectie M groter dan in sectie G, terwijl die twee secties in 2017 min of meer gelijk waren. Het belang van sectie M in de populatie van btw-plichtige ondernemingen nam toe tussen 2016 en 2018 en bereikte de eerste plaats. Dit is een gevolg van de verplichte inschrijving sinds juni 2016 in de Kruispuntbank van Ondernemingen van bedrijfsleiders, afgevaardigden in het dagelijks bestuur, managers, vereffenaars en leden van het directiecomité die optreden als natuurlijk persoon in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Sectie M omvat het geheel van rechtskundige (notarissen, gerechtsdeurwaarders, juridisch adviseurs) en boekhoudkundige activiteiten (accountants, fiscale experts...), activiteiten eigen aan de hoofdkantoren en van adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer, activiteiten van architecten en ingenieurs, technische testen en toetsen, speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied, reclamewezen en marktonderzoek, fotografie en vertaal- en tolkactiviteiten. De advocaten zijn sinds 1 januari 2014 onderworpen aan de btw.

Sectie S omvat onder meer de activiteiten van verenigingen: werkgevers- of werknemersorganisaties, professionele, levensbeschouwelijke, politieke of religieuze organisaties.

Sectie N omvat de huur of leasing van roerende goederen, activiteiten die verband houden met de werkgelegenheid (bv. wervingsbureaus, interim- of castingbureaus), reisbureaus en aanverwante diensten, diensten op het gebied van veiligheid en particulier onderzoek, diensten in verband met gebouwen (bv. industriële reiniging) en landschapsarchitectuur, en administratieve en bedrijfsondersteunende activiteiten (administratieve diensten, callcenters enz.).

Btw-plichtigen
Aantal actieve bedrijven in de vijf meest voorkomende sectoren in België in 2018

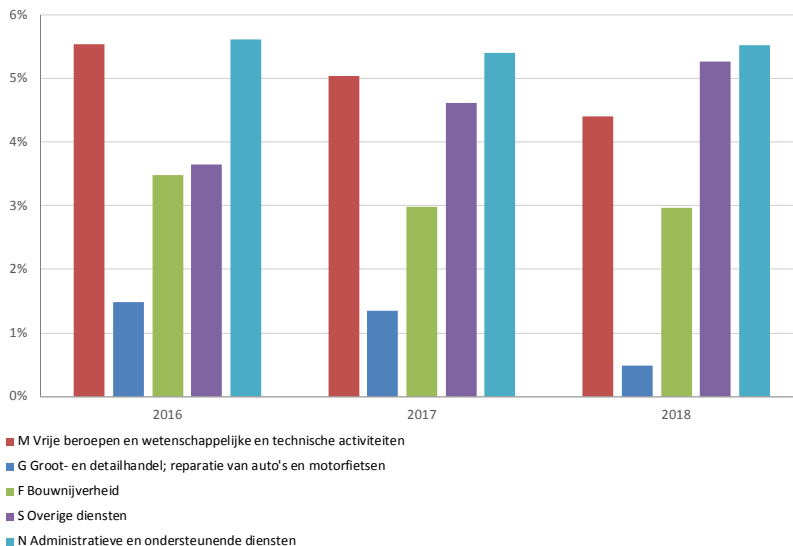

De grafiek hieronder toont het verschil per jaar tussen de oprichtings- en de stopzettingsgraad van ondernemingen voor de vijf sectoren met het grootste aantal ondernemingen. Een positief percentage geeft dus aan dat er in verhouding meer ondernemingen opgericht dan gestopt zijn in een bepaalde sector.

Btw-plichtigen

54

Vershil tussen de oprichtings- en de stopzettingsgraad in de vijf hoogst vertegenwoordigde sectoren in België in 2018

De sector die in 2016 en 2017 de sterkste groei in absolute cijfers optekende is die van de vrije beroepen, en wetenschappelijke en technische activiteiten (sectie M). Het gaat hier echter om een kunstmatige stijging rekening houdend met de verplichte inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, bedrijfsleiders of afgevaardigden in het dagelijks bestuur, managers, vereffenaars en leden van het directiecomité die optreden als natuurlijk persoon in de Kruispuntbank van Ondernemingen. In 2018 werd de grootste groei opgetekend bij de administratieve en ondersteunende diensten.

 55

Ook de sector Overige diensten (sectie S) kende een positieve groei in 2018 ten opzichte van 2017. Die sector staat momenteel op de tweede plaats wat betreft de groei, vlak na de administratieve en ondersteunende diensten.

In de groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en motorfietsen, de bouwsector en de horeca zijn er eveneens meer ondernemingen die werden opgericht dan dat er werden stopgezet, maar in mindere mate.

Hoewel hun belang in de populatie van btw-plichtige ondernemingen kleiner is, vindt men eveneens sterke groeieresultaten terug voor de sectoren Informatie en communicatie (sectie J) en bij kunst, amusement en recreatie (sectie R).

Werkgelegenheid in de tien meest voorkomende sectoren

De volgende tabel toont de verdeling van btw-plichtige ondernemingen per grootteklasse in termen van werkgelegenheid op 31 december 2018 voor de tien sectoren met het grootste aantal ondernemingen. De volgende definities worden gehanteerd:

- De “zeer grote ondernemingen” hebben per definitie meer dan 500 werknemers.
- “Grote ondernemingen” hebben tussen 50 en 499 werknemers.
- “kmo’s” zijn ondernemingen met 1 tot 49 werknemers.

56

Van de tien sectoren met de meeste ondernemingen in 2018:

- telde 81,1% geen enkele werknemer;
- behoorde 18,3% tot de categorie van kmo’s;
- maakten zeer grote ondernemingen slechts 0,05% uit van de populatie en grote ondernemingen slechts 0,5%.

De grote en zeer grote ondernemingen zijn voornamelijk actief in de industrie. Zo zien we dat zo’n 34,3% van de “zeer grote ondernemingen” zoals hierboven gedefinieerd en 30,1% van de ‘grote ondernemingen’ in de industrie werkzaam is.

Wat betreft de groot- en kleinhandel (inclusief de reparatie van auto’s en motorfietsen) is het aandeel van grote en zeer grote ondernemingen vrijwel identiek (22,1% versus 19,1%). Kmo’s zijn het sterkst vertegenwoordigd in de groot-en kleinhandel met een aandeel van 30%. Bijgevolg kan men besluiten dat vanaf 50 werknemers het belang van deze sectoren afneemt in de groot-en kleinhandel.

Aantal ondernemingen per grootteklasse volgens sector (2018)

	Geen werkne- mers	Zeer grote onderne- ming	Grote onderne- ming	Kmo	Alge- meen totaal
M – Vrije beroepen en we- tenschappelijke en technische activiteiten	165.282	28	464	21.566	187.340
G – Groot-en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	130.731	76	965	47.726	179.498
F - Bouwnijverheid	105.060	17	511	25.745	131.333
S – Overige diensten	55.014	3	92	8.661	63.770
N – Administratieve en ondersteunende diensten	51.719	100	478	8.845	61.142
I – Verschaffen van accommodatie en maaltijden	39.683	10	154	20.173	60.020
C - Industrie	35.271	136	1.318	13.716	50.441
J – Informatie en communicatie	44.315	25	268	5.759	50.367
A – Landbouw, bosbouw en visserij	45.164		25	3.711	48.900
R – Kunst, amusement en recreatie	32.785	2	97	3.418	36.302
Totaal	705.024	397	4.372	159.320	869.113
Representativiteit van de klasse (%)	81,12	0,05	0,50	18,33	100,00

Btw-plichtige, versie van 19-07-2019

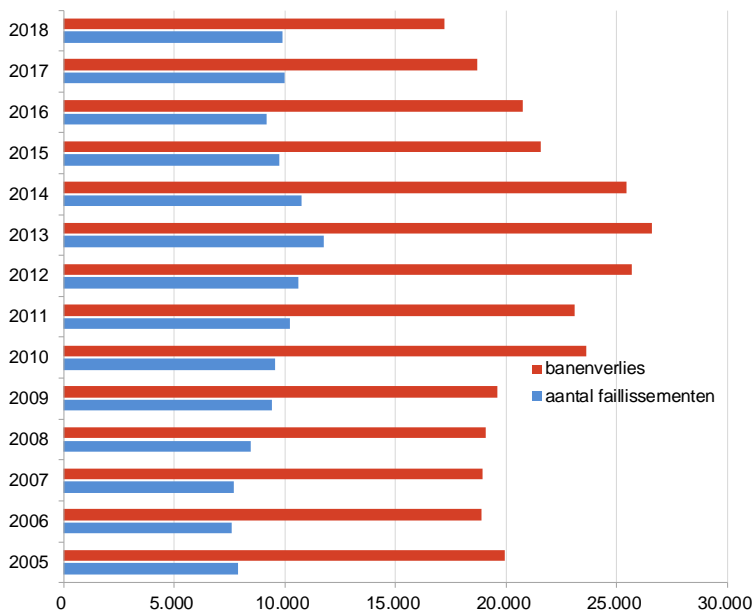
E | Faillissementen

In 2018 gingen in België in totaal 9.878 bedrijven failliet, een lichte daling met 0,9% t.o.v. 2017. Het aantal verloren jobs ten gevolge van een faillissement daalde met 8,0%, van 18.698 in 2017 naar 17.199 in 2018.

Er gingen in 2018 slechts weinig grote en middelgrote bedrijven (met 50 man personeel of meer) failliet: 18 in 2018 tegenover 33 in 2017. Het gemiddelde aantal banen dat per faillissement verloren ging, daalde van 1,88 naar 1,74.

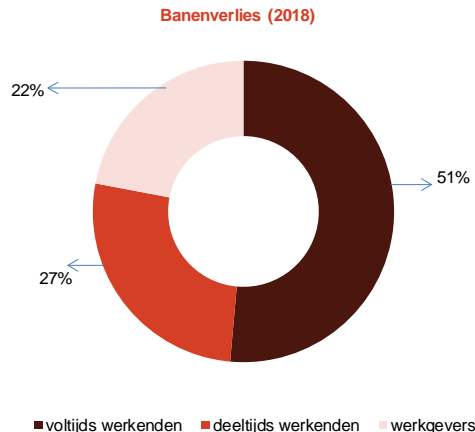
58

Evolutie van het aantal faillissementen en banenverlies

In totaal verdwenen 8.842 voltijdse (-11,6%) en 4.570 deeltijdse banen (-4,7%). Daarbij verloren ook 3.787 loontrekkende werkgevers (-2,9%) hun baan.

De horeca kende in 2018 de sterkste daling van het aantal faillissementen. In deze sector liep dat aantal terug van 2.133 tot 1.992 (-6,6%). Winning van delfstoffen, energie en de verwerkende industrie kenden een daling (417 ; -6,5%). Er werd ook een daling opgetekend in de handel (2.385 ; -6,0%). De sterkste stijging van het aantal faillissementen is terug te vinden in de sector transport en andere diensten (3.216 ; +5,4%). Er zijn ook stijgingen in de landbouw en de visserij (53 ; +3,9%) en in de bouwsector (1.815 ; +3,6%).

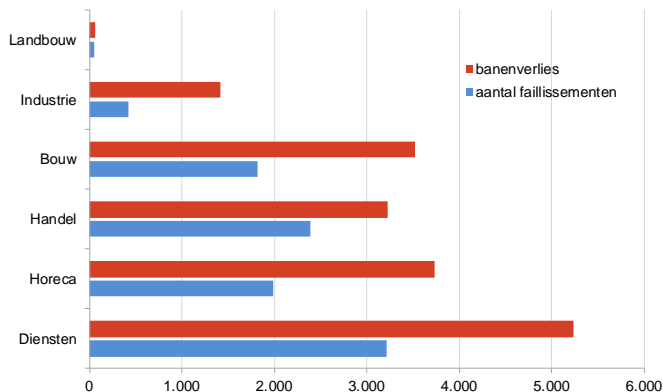

Faillissementen en banenverlies volgens sector in 2018

	Faillissementen	Banenverlies	Gemiddeld banenverlies per faillissement
Landbouw	53	67	1,3
Industrie	417	1.418	3,4
Bouwnijverheid	1.815	3.525	1,9
Handel	2.385	3.225	1,4
Horeca	1.992	3.729	1,9
Diensten	3.216	5.235	1,6

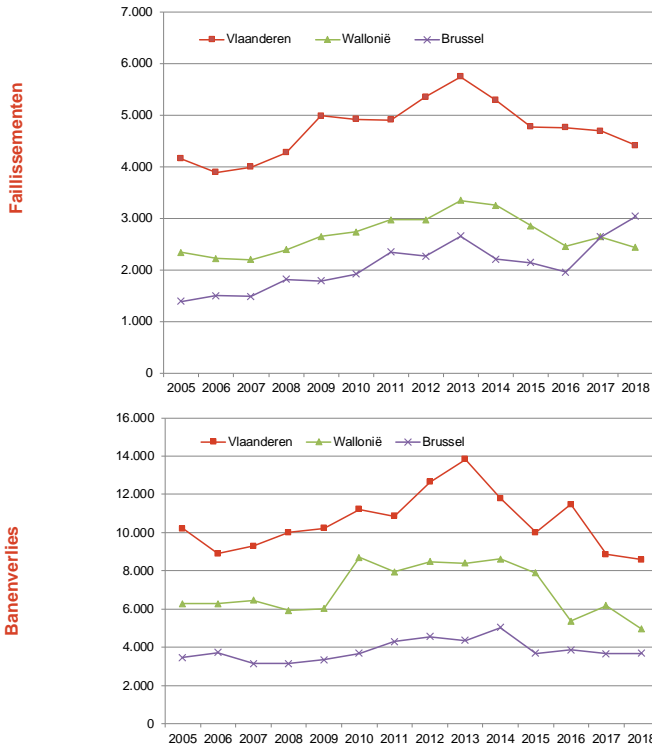
60

Faillissementen en banenverlies (2018)

De sterkste stijging van het aantal faillissementen werd opgetekend in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (3.033 ; +14,9%). Wallonië kende een daling van het aantal faillissementen (2.430 ; -8,0%), net zoals in Vlaanderen (4.415 ; -5,8%).

Faillissementen en banenverlies per gewest

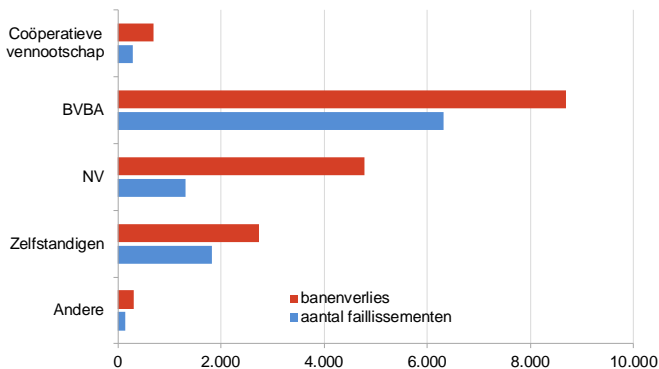

Een opsplitsing van de faillissementen volgens rechtsvorm toont dat BVBA's vanwege hun hoog aantal bij de meerderheid van de faillissementen betrokken zijn. Het jobverlies per faillissement is echter het grootst bij de naamloze vennootschappen (nv).

Faillissementen volgens rechtsvorm (2018)

	Faillissementen	Banenverlies	Gemiddeld banenverlies per faillissement
Coöperatieve vennootschap	283	691	2,4
Zelfstandigen	1.832	2.745	1,5
Nv	1.317	4.780	3,6
Bvba	6.306	8.679	1,4
Andere	140	304	2,2

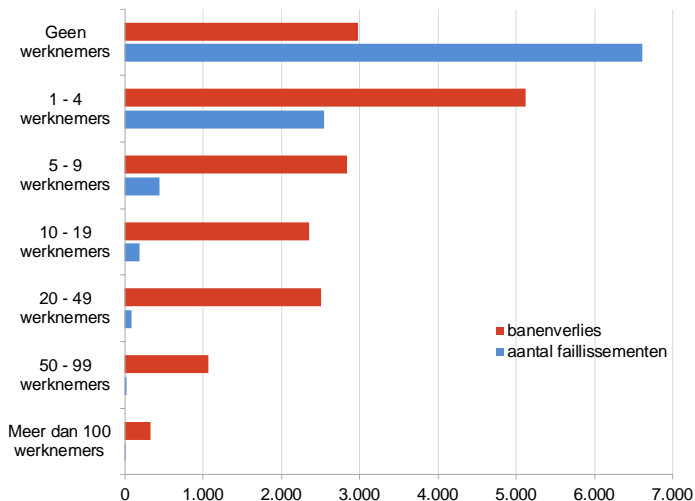
Faillissementen volgens rechtsvorm (2018)

Het laatste jaar zijn 2 ondernemingen met meer dan 100 werknemers failliet gegaan, tegenover 9 in 2017. Er wordt een sterke daling van het aantal faillissementen waargenomen bij bedrijven met 50-99 werknemers (-33,3%). Daartegenover werd een significante toename opgetekend bij ondernemingen met 20-49 werknemers (+16,2%).

Zoals in 2017 ging meer dan de helft van de banen (63,6%) verloren bij faillissementen van bedrijven met minder dan 10 werknemers.

Faillissementen en banenverlies volgens grootteklasse (2018)

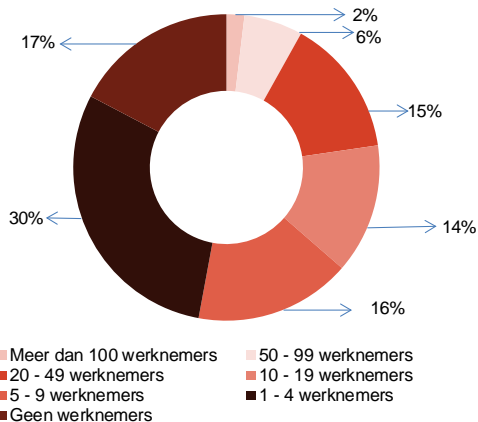

Faillissementen en banenverlies: evolutie 2017-2018

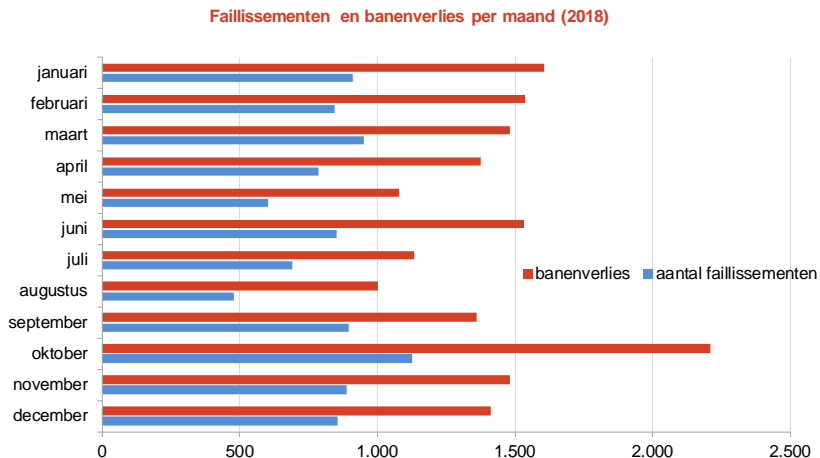
	Faillissementen	Banenverlies
Meer dan 100 werknemers	-77,8%	-78,6%
50-99 werknemers	-33,3%	-35,5%
20-49 werknemers	16,2%	15,9%
10-19 werknemers	1,1%	-0,9%
5-9 werknemers	2,6%	2,2%
1-4 werknemers	-1,0%	1,2%
Geen werknemers	-1,1%	-5,2%

64

Banenverlies volgens grootteklasse (2018)

In 2018 gingen in de maand oktober de meeste ondernemingen failliet, namelijk 1.125.

F I Structuur van de ondernemingen

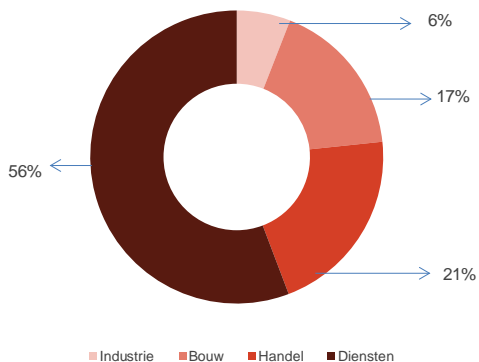
66

De jaarlijkse structurele ondernemingsstatistieken beschrijven de structuur, het beleid en de prestaties van de ondernemingen volgens hun economische activiteit. Ze brengen de niet-financiële marktgerichte economie in beeld, meer bepaald de industrie, de bouw, de handel en heel wat dienstenactiviteiten. De structurele ondernemingsstatistieken zijn gebaseerd op enquêtegegevens en administratieve gegevens uit een steekproef van ondernemingen. Grote ondernemingen worden jaarlijks exhaustief ondervraagd.

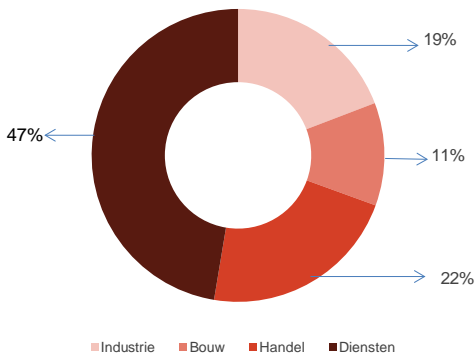
De Belgische niet-financiële marktgerichte economie telde in 2016 611.708 ondernemingen en 2.802.427 werkzame personen. 56% van alle ondernemingen en 47% van de werkzame personen zijn terug te vinden in de dienstensector.

De handel is de tweede grootste sector zowel qua aantal ondernemingen (21%) als qua tewerkstelling (22%).

Ondernemingen (2016)

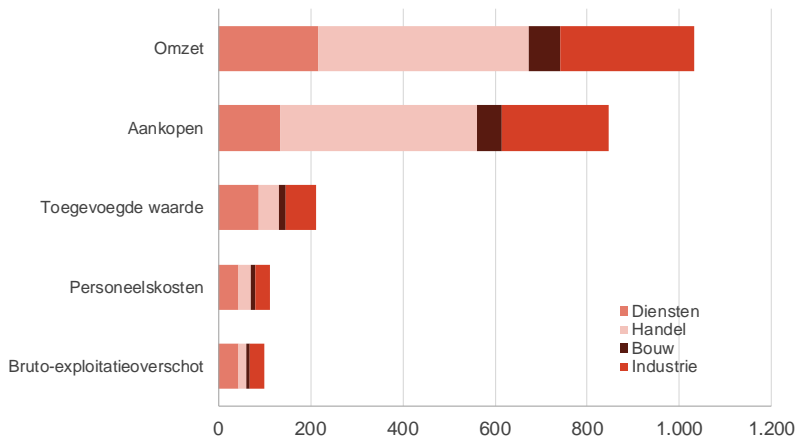
Werkzame personen (2016)

De industrie is de kleinste sector op vlak van aantal ondernemingen (6%) maar niet op vlak van het aantal werkzame personen (19%). In de industriële sector zijn er per onderneming gemiddeld meer personen tewerkgesteld dan in andere sectoren, namelijk 14,8 werkzame personen. Voor de handel is dit 4,8; voor de diensten 3,9; voor de bouwondernemingen 3,0.

De totale waarde van de omzet en de aankopen is het grootst voor de handel (respectievelijk 454 en 427 miljard euro), terwijl de dienstensector de grootste toegevoegde waarde, personeelskosten en bruto-exploitationsoverschot vertegenwoordigt (respectievelijk 87 miljard euro, 45 miljard euro en 43 miljard euro). Voor al die indicatoren is het aandeel van de bouwsector het kleinst.

Omzet, aankopen, toegevoegde waarde, personeelskosten en bruto-exploitationsoverschot, per sector in 2016 (in miljard €)

Aankopen omvatten de waarde van alle goederen en diensten die zijn gekocht voor wederverkoop of voor verbruik in het productieproces.

De omzet omvat de totale waarde van de marktverkoop van goederen en diensten aan derden.

De toegevoegde waarde komt ongeveer overeen met het verschil tussen de omzet en de aankopen.

De personeelskosten komen overeen met de beloning die de werkgever uitkeert aan werknemers voor het werk dat ze verricht hebben, inclusief daarop betaalde belastingen en sociale premies.

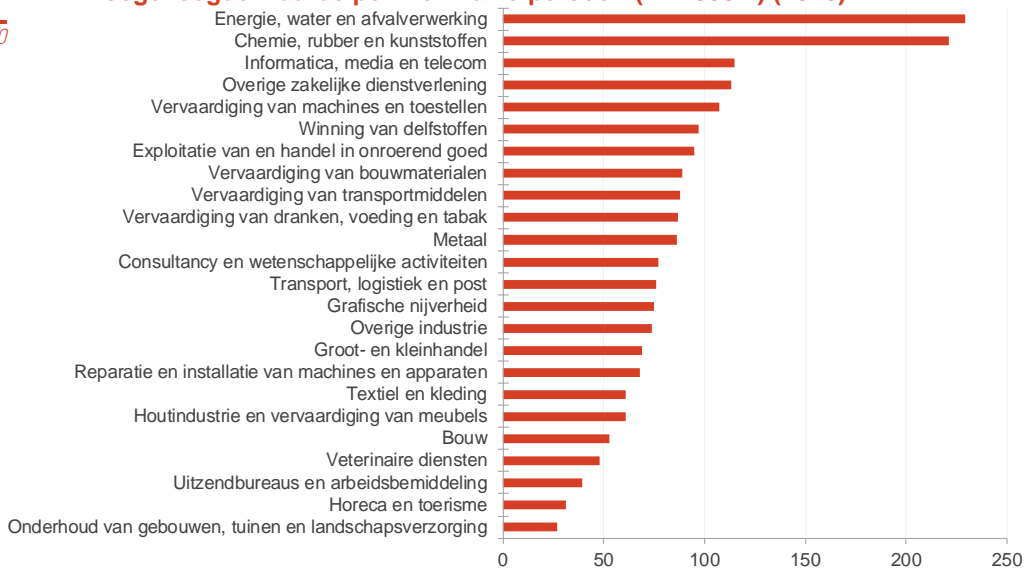
Het bruto-exploitatieoverschot wordt verkregen door van de toegevoegde waarde de personeelskosten af te trekken. Het is dus het overschot dat voortvloeit uit de bedrijfsactiviteiten na betaling van de ingezette arbeid. Het gaat om het saldo dat beschikbaar is om belastingen te betalen, de huidige investeerders te belonen (rente of dividend) en nieuwe investeringen te financieren.

De totale waarden voor de toegevoegde waarde en de personeelskosten worden vaak gelinkt aan werkgelegenheidsindicatoren, die worden uitgedrukt per capita. Personeelskosten worden gelinkt aan het aantal werknemers, toegevoegde waarde aan het aantal werkzame personen. Het aantal werkzame personen omvat zowel werknemers als niet-betaalde werkzame personen zoals werkzame vennoten, niet-betaalde meewerkende gezinsleden, enzovoort.

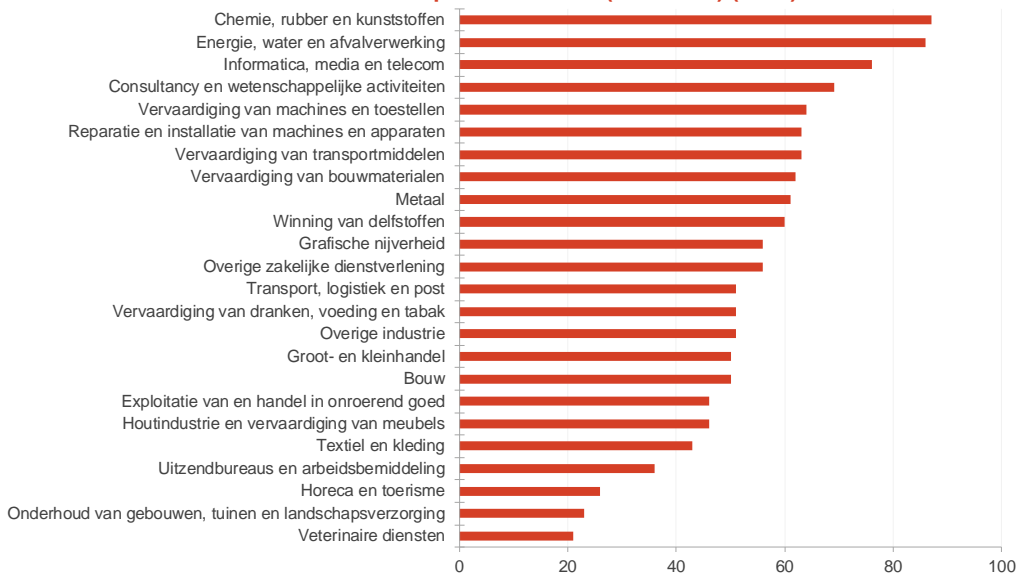
De toegevoegde waarde per werkzame persoon is gemiddeld 86.917 euro, gaande van 27.000 euro voor onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging tot 229.000 euro voor de sector "energie, water en afvalverwerking". De dienstensector is op dat vlak bijzonder divers: de hoogste toegevoegde waarde per persoon is terug te vinden in de sector "informatica, media en telecom", de laagste toegevoegde waarde per persoon in de sector "onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging". Ook in de industrie is er een grote diversiteit qua toegevoegde waarde per werkzame persoon, met een hoge toegevoegde waarde in de sector "chemie, rubber en kunststoffen" en een lage toegevoegde waarde in de sector "houtindustrie en vervaardiging van meubels".

De gemiddelde personeelskosten zijn het laagst voor de sector "veterinaire diensten" (21.000 euro) en het hoogst voor de sector "chemie, rubber en kunststoffen" (87.000 euro), met een gemiddelde van 54.000 euro per werknemer. Wat opvalt, is dat sectoren met een hoge toegevoegde waarde per werkzame persoon meestal ook hoge personeelskosten hebben, en vice versa.

Toegevoegde waarde per werkzame persoon (in 1.000 € (2016))

Personeelskosten per werknemer (in 1.000 €) (2016)

A close-up photograph of a wooden beam and a textured wall. The wall is a light brown color with a rough, porous texture. The wooden beam is dark brown and runs diagonally across the frame. A semi-transparent grey banner is overlaid on the bottom half of the image, containing the text and four purple circles.

● ● ● ● *Vastgoed
en bouw*

A | Vastgoedprijzen

De mediaanprijs voor een huis in gesloten of halfopen bebouwing bedroeg 200.000 euro voor het volledige jaar 2018. De mediaanprijs voor een huis in open bebouwing was 285.000 euro.

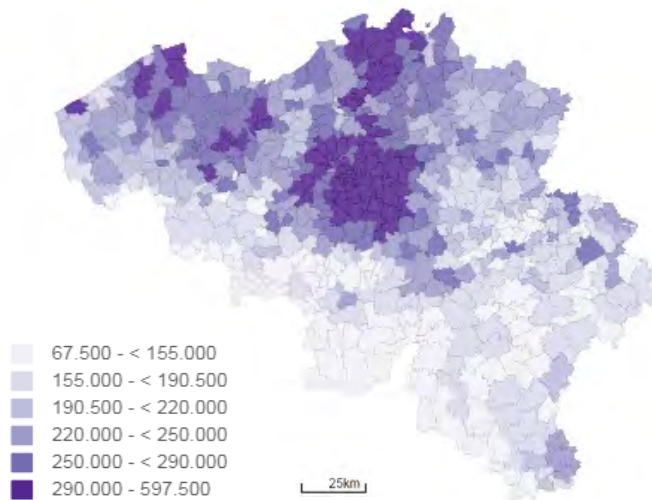
De mediaanprijs is de prijs waarbij 50% van de verkochte huizen goedkoper zijn en 50% duurder. Dit geeft een robuuster en een doorheen de tijd beter vergelijkbaar resultaat. Mediaanprijzen ondervinden immers minder impact van extreme verkoopprijzen.

In 2018 kostten 50% van de appartementen minder dan 182.000 euro en 50% meer.

74

Aantal transacties en mediaanprijs					
	2010	2015	2016	2017	2018
Huizen met 2 of 3 gevels (gesloten + halfopen bebouwing)					
- aantal transacties	54.877	50.201	58.389	60.521	62.876
- mediaanprijs (€)	160.000	175.000	185.000	190.000	200.000
Huizen met 4 of meer gevels (open bebouwing)					
- aantal transacties	23.993	23.904	27.482	28.390	30.470
- mediaanprijs (€)	240.000	260.000	271.501	277.000	285.000
Appartementen					
- aantal transacties	26.822	29.401	33.185	34.936	36.925
- mediaanprijs (€)	150.000	169.000	170.000	177.500	182.000

Verkoop gewone woonhuizen in 2018 - mediaanprijs (€)

75

De kaart hierboven visualiseert de mediaanprijzen voor de huizen per gemeente tijdens het volledige jaar 2018: hoe donkerder de kleur, hoe hoger de mediaanprijs. De duurste Vlaamse gemeente was Knokke-Heist met een mediaanprijs van 530.000 euro. De goedkoopste huizen in dit gewest waren te vinden in Ronse met een mediaanprijs van 140.000 euro.

De duurste Waalse huizen situeerden zich in Lasne (550.000 euro) en de goedkoopste waren terug te vinden in Hastière (67.500 euro).

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kende de gemeente Elsene de hoogste mediaanprijs met 597.500 euro. De laagste mediaanprijs in dit gewest was voor de gemeente Sint-Jans-Molenbeek (249.000 euro).

B | Bouwvergunningen

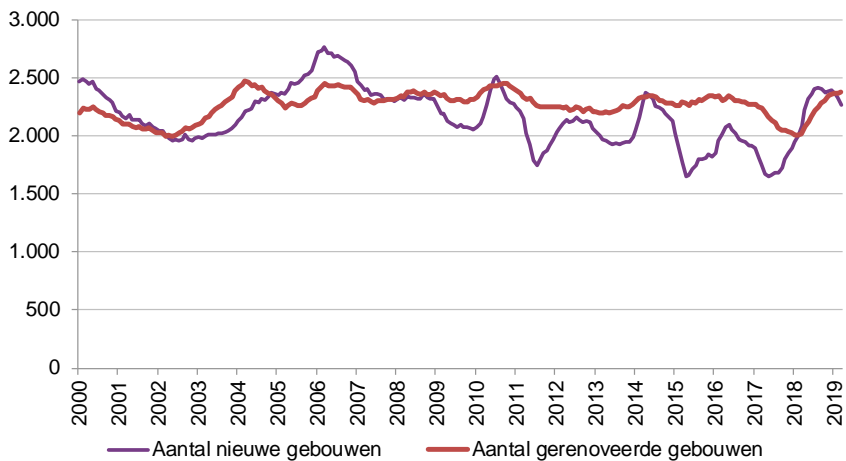
Het aantal uitgereikte bouwvergunningen voorspelt de toekomstige bouwactiviteit.

In 2018 was er bij de nieuwbouw een stijging van 26,2% voor de eengezinswoningen en van 22,9% voor de appartementen. Renovatie van woongebouwen kent een toename van 16,6%.

Bij niet-woongebouwen is er een toename van nieuwbouw (35,5%) en een daling van het aantal renovaties (1,2%).

76

Nieuwbouw en renovatie
Voortschrijdend gemiddelde van de laatste 12 maand

Bouwvergunningen

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A. Nieuwbouw						
Woongebouwen						
Aantal woongebouwen	23.862	25.553	21.916	22.962	22.737	28.745
- Brussels Hoofdst. Gewest	234	272	215	199	209	157
- Vlaams Gewest	16.928	18.798	15.514	16.696	15.964	21.997
- Waals Gewest	6.700	6.483	6.187	6.067	6.564	6.591
Aantal woningen	49.141	54.903	46.181	50.977	50.344	62.508
- Aantal eengezinswoningen	21.065	22.277	19.136	19.953	19.149	24.172
- Aantal appartementen	28.076	32.626	27.045	31.024	31.195	38.336

Niet-woongebouwen

Aantal niet-woongebouwen	4.461	4.475	4.276	3.983	4.083	5.534
--------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

B. Renovatie

Aantal verbouwingen van woongebouwen	27.280	27.444	28.172	27.229	24.282	28.303
Aantal verbouwingen van niet-woongebouwen	4.730	4.652	5.094	5.350	4.103	4.055

C | Inventaris van de gebouwen in België

België telde op 1 januari 2018 4.532.027 gebouwen. Sinds 1995 is het aantal gebouwen in België met 13,5% gestegen. Het aantal woningen is in dezelfde tijdspanne met 23,3% toegenomen tot 5.464.481. In het Vlaams Gewest zijn er 24,7% meer woningen en 14,3% meer gebouwen. In het Waals Gewest zijn er 23,4% meer woningen en 13,9% meer gebouwen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt de toename van het aantal gebouwen in vergelijking met de twee andere gewesten lager uit (0,9%), maar het woningbestand is er wel met 15,9% toegenomen.

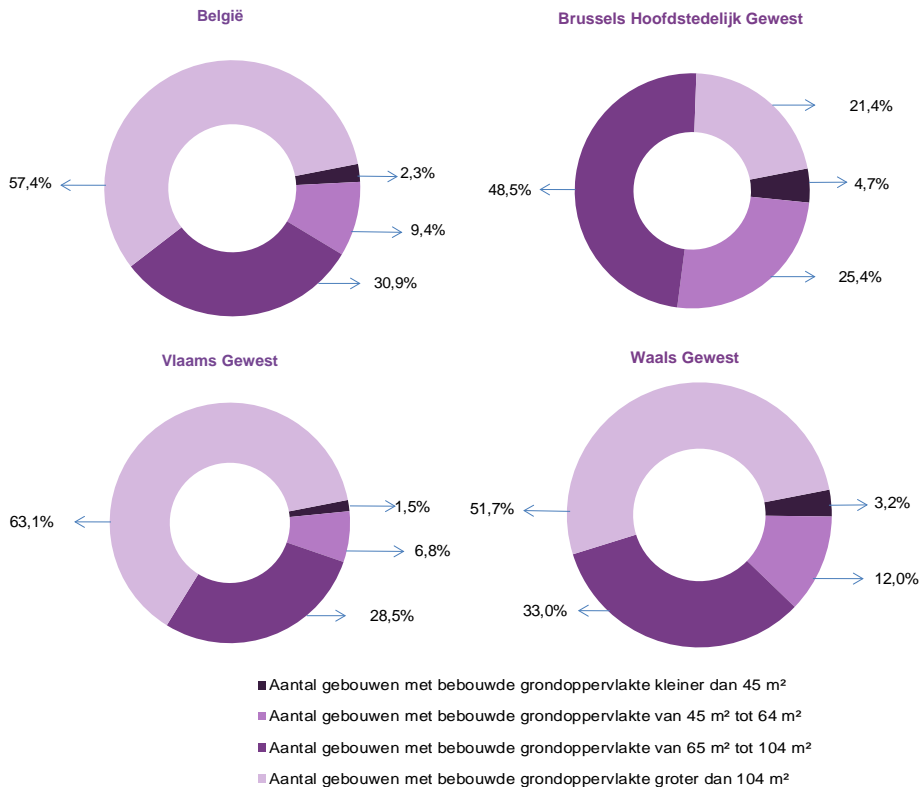
78

Gebouwenpark, België en gewesten (2018)

	Brussels Hoofdst. Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	België
Aantal gebouwen	194.611	2.673.410	1.664.006	4.532.027
Aantal gebouwen opgericht na 1981	12.640	833.286	343.142	1.189.068
Aantal gebouwen met bebouwde grondop- pervlakte kleiner dan 45 m ²	6.713	33.137	43.408	83.258
Aantal gebouwen met bebouwde grondop- pervlakte van 45 m ² tot 64 m ²	36.658	150.688	160.603	347.949
Aantal gebouwen met bebouwde grondop- pervlakte van 65 m ² tot 104 m ²	69.896	629.793	440.819	1.140.508
Aantal gebouwen met bebouwde grondop- pervlakte groter dan 104 m ²	30.807	1.394.280	691.533	2.116.620
Aantal gebouwen uitgerust met centrale verwarming of airconditioning	127.939	1.726.400	876.150	2.730.489
Aantal woonegelegenheden	577.200	3.179.395	1.707.886	5.464.481

De ouderdom van de gebouwen verschilt sterk van gewest tot gewest. In Vlaanderen is 31,2% van de gebouwen na 1981 opgetrokken, terwijl dat in Wallonië 20,6% bedraagt en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts 6,5%.

Gebouwenpark volgens bebouwde grondoppervlakte (2018)

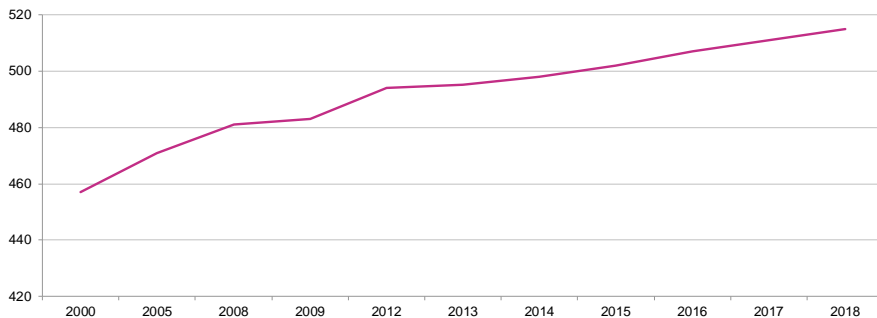
● ● ● ● ● *Mobiliteit
en vervoer*

A | Voertuigen

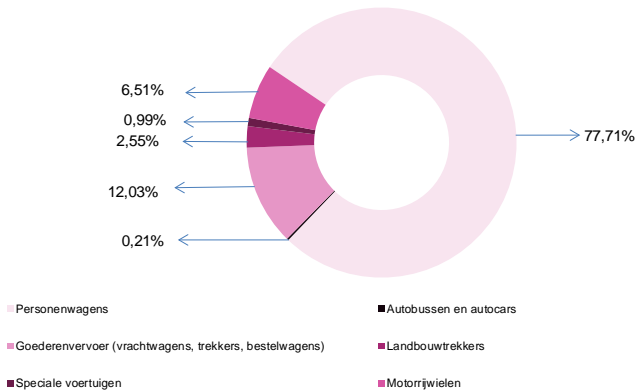
Vergeleken met 2000 is het totale voertuigenpark – inclusief motorrijwielen – in 2018 gestegen met 31,4% en het aantal personenwagens met 25,1%. In vergelijking met 1 augustus 2017 is het totale voertuigenpark en het aantal personenwagens in 2018 licht gestegen (respectievelijk +1,5% en +1,2%).

In 1977 telde België één wagen per 3,55 inwoners. In 2018 is dat één wagen per 1,94 inwoners: er zijn dus steeds meer voertuigen op onze wegen. Sinds 1991 is de autodichtheid met bijna 30% gestegen.

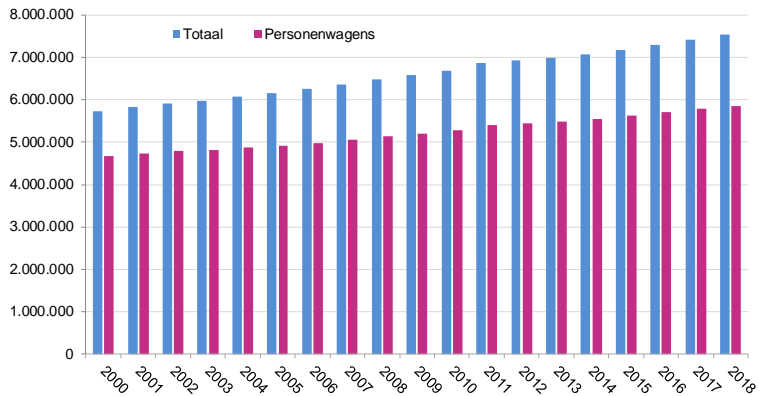
**Autodichtheid:
Personenwagens per 1.000 inwoners**

Voertuigenpark (2018)

Evolutie van het voertuigenpark

Grootte van het voertuigenpark

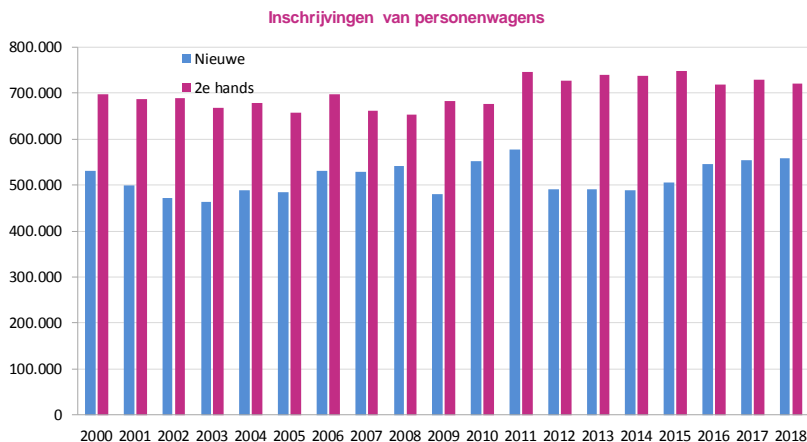
Op 1 augustus van het jaar	2000	2010	2017	2018	Evolutie 2018/2000	Evolutie 2018/2017
Totaal voertuigenpark	5.735.034	6.689.065	7.419.405	7.533.172	+31,4%	+1,5%
Personenwagens	4.678.376	5.276.283	5.785.447	5.853.782	+25,1%	+1,2%
Autobussen en autocars	14.722	16.226	16.062	16.125	+9,5%	+0,4%
Voertuigen voor goederenvervoer	502.979	690.837	826.742	856.096	+70,2%	+3,6%
Trekkers	45.452	46.673	47.478	50.230	+10,5%	+5,8%
Landbouwtrekkers	162.123	177.989	189.938	192.187	+18,5%	+1,2%
Speciale voertuigen	53.544	62.142	71.754	74.257	+38,7%	+3,5%
Motorrijwielen	277.838	418.915	481.984	490.495	+76,5%	+1,8%
Inwoners per personenauto op 1 augustus	2,19	2,05	1,96	1,94		

Toelichting: Voertuigen voor goederenvervoer zijn vrachtwagens, bestelwagens, terreinwagens en tankwagens. Trekkers zijn bedrijfsmotorvoertuigen waaraan opleggers (voertuig zonder voorste as) gekoppeld worden. Speciale voertuigen zijn trage voertuigen waarvan de afmetingen en het gewicht de toegelaten maximumwaarden overschrijden. De hoogst toegelaten massa bedraagt in België 44 ton. De voertuigen van die categorie mogen dus enkel op de openbare weg onder strikte voorwaarden. Motorrijwielen zijn alle motorrijwielen die 40 km/u of sneller rijden. Dat zijn alle motorfietsen en de meeste bromfietsen.

De inschrijvingen van nieuwe voertuigen kenden een terugval tussen 2012 en 2014 maar sedert 2015 is er opnieuw een stijgende trend te zien.

Voor nieuwe voertuigen is er sprake van een stijging in het aantal inschrijvingen in 2018 voor alle categorieën ten opzichte van 2017.

De inschrijvingen van tweedehandsvoertuigen zijn de laatste jaren vrij stabiel gebleven voor de verschillende voertuigcategorieën.

Inschrijvingen motorvoertuigen

	2000	2010	2017	2018	Evolutie 2018/2000	Evolutie 2018/2017
Inschrijvingen nieuwe voertuigen	626.344	642.086	668.658	677.793	+8,2%	+1,4%
Personenwagens	531.640	551.661	553.692	557.487	+4,9%	+0,7%
Autobussen en autocars	1.150	1.020	871	1.062	-7,7%	+21,9%
Voertuigen voor goederen- vervoer	60.261	56.793	80.943	82.864	+37,5%	+2,4%
Trekkers	5.521	3.409	5.904	6.629	+20,1%	+12,3%
Landbouwtrekkers	3.087	2.860	4.300	4.470	+44,8%	+4,0%
Motorrijwielen	24.685	26.343	22.948	25.281	+2,4%	+10,2%
Inschrijvingen van tweede handsvoertuigen	783.010	776.324	849.022	841.086	+7,4%	-0,9%
Personenwagens	697.755	676.572	729.865	719.999	+3,2%	-1,4%
Autobussen en autocars	965	768	1.197	2.752	+185,2%	+129,9%
Voertuigen voor goederen- vervoer	73.181	87.584	105.333	105.662	+44,4%	+0,3%
Trekkers	5.232	3.568	4.842	5.061	-3,3%	+4,5%
Landbouwtrekkers	5.877	7.832	7.785	7.612	+29,5%	-2,2%

Toelichting: Voertuigen voor goederenvervoer zijn vrachtwagens, bestelwagens, terreinwagens en tankwagens. Trekkers zijn bedrijfsmotorvoertuigen waaraan opleggers (voertuig zonder voorste as) gekoppeld worden. Motorrijwielen zijn alle motorrijwielen die 40 km/u of sneller rijden. Dat zijn alle motorfietsen en de meeste bromfietsen. Motorrijwielen zijn niet inbegrepen bij de tweedehandsvoertuigen.

De sterke stijging voor autobussen is te wijten aan een herinschrijving van de bussen van de TEC als gevolg van reorganisatie

B | Goederenvervoer over de weg

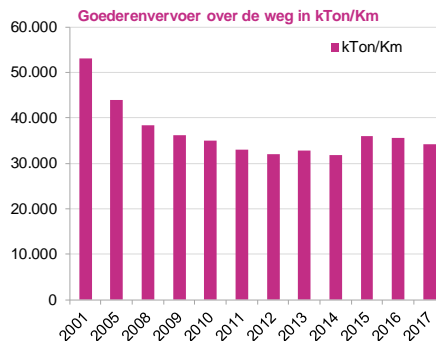
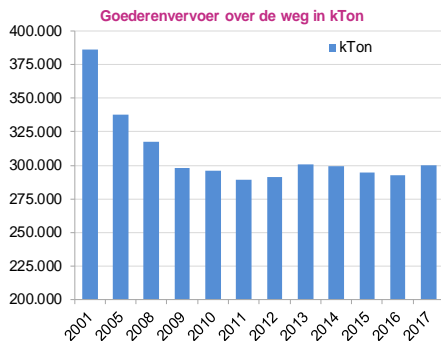
Het goederenvervoer over de weg door voertuigen die in België zijn ingeschreven – vrachtwagens en trekkers met minstens 1 ton nuttig laadvermogen – daalde vanaf 2001 tot 2012 voor het aantal vervoerde ton en voor de gepresteerde tonkilometers.

Ten opzichte van 2016 steeg het aantal vervoerde ton met 2,6% maar daalde het aantal tonkilometer in 2017 met 3,8%.

Vergeleken met 2008 noteren we in 2017 een daling van respectievelijk 5,5% en 10,8%.

Goederenvervoer over de weg door in België ingeschreven voertuigen

	eenheid	2008	2010	2015	2016	2017	2017/2016	2017/2008
Ton	1.000 t	317.599	296.149	295.008	292.429	300.076	2,6%	-5,5%
Ton/km	mIn tkm	38.356	35.001	36.077	35.579	34.219	-3,8%	-10,8%

C | Zeevaart

Zeevaart

	2011	2012	2013	2017	2018	2018 /2017
Binnengekomen zeeschepen (a)	28.306	26.795	25.000	25.172	25.758	+2,33%
Vertrokken zeeschepen (a)	29.262	27.649	25.439	26.138	26.737	+2,29%
Ladingen (x 1.000 t)	102.543	101.789	104.157	117.801	122.303	+3,82%
Lossingen (x 1.000 t)	128.375	120.705	122.724	140.027	147.911	+5,63%
Ontscheppte passagiers (x 1.000)	243	229	236	159	166	+4,40%
Ingeschepte passagiers (x 1.000)	254	237	232	161	169	+4,97%

(a) : Inclusief extracommunautaire doorvoer.

De zeevaart blijft een belangrijke sector voor ons land en een indicator voor de toestand van de economie. In 2009 werd de economische crisis zwaar gevoeld, maar in 2010 en 2011 volgde er een herstel. Na een dipje in 2012 namen de volumes sindsdien jaarlijks toe.

De totale hoeveelheid geloste goederen steeg verder in 2018 tot bijna 148 miljoen ton, de hoeveelheid geladen goederen steeg tot 122 miljoen ton.

Het passagiersvervoer (cruisepassagiers niet inbegrepen) is jarenlang sterk achteruit gegaan maar stagneert de laatste jaren.

D | Verkeersongevallen

In 2018 werden er 38.455 verkeersongevallen geteld met in totaal 49.354 slachtoffers, waaronder 45.114 lichtgewonden, 3.636 zwaargewonden en 604 personen die om het leven kwamen binnen de 30 dagen na het ongeval. Ten opzichte van 2017 is dit een lichte stijging van het aantal ongevallen (+1,1%). Het aantal overlijdens binnen de 30 dagen na het ongeval is met 0,8% gedaald.

Verkeersslachtoffers: aantal doden per miljoen inwoners

	1998	2005	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	123	93	51	50	49	
België	147	104	65	56	54	53
Duitsland	95	65	43	39	39	
Frankrijk	145	88	52	52	54	
Luxemburg	135	102	64	56	42	
Nederland	73	50	37	37	36	
Verenigd Koninkrijk	61	55	28	28	28	

89

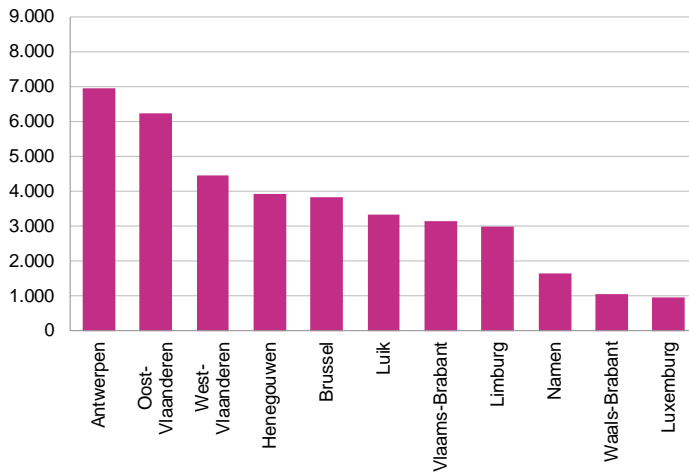
Verkeersslachtoffers: aantal doden in absolute cijfers

	1998	2005	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	58.982	45.888	26.132	25.643	25.257	
België	1.500	1.131	762	670	609	604
Duitsland	7.792	5.361	3.459	3.206	3.180	
Frankrijk	8.920	5.318	3.459	3.471	3.444	
Luxemburg	57	47	36	32	25	
Nederland	1.066	750	531	533	535	
Verenigd Koninkrijk	3.581	3.336	1.804	1.860	1.856	

Bron: Europese Commissie.

In 2018 is het aantal zwaargewonden met 3,3% gedaald en het aantal lichtgewonden is licht gestegen (+0,9%) ten opzichte van 2017.

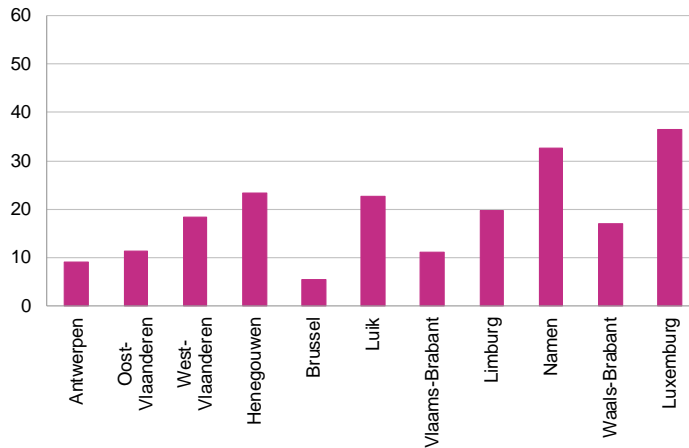
Aantal verkeersongevallen per provincie - 2018

Er bestaat een sterke schommeling van het aantal ongevallen naargelang de plaats van het ongeval. In de provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen gebeuren meer ongevallen.

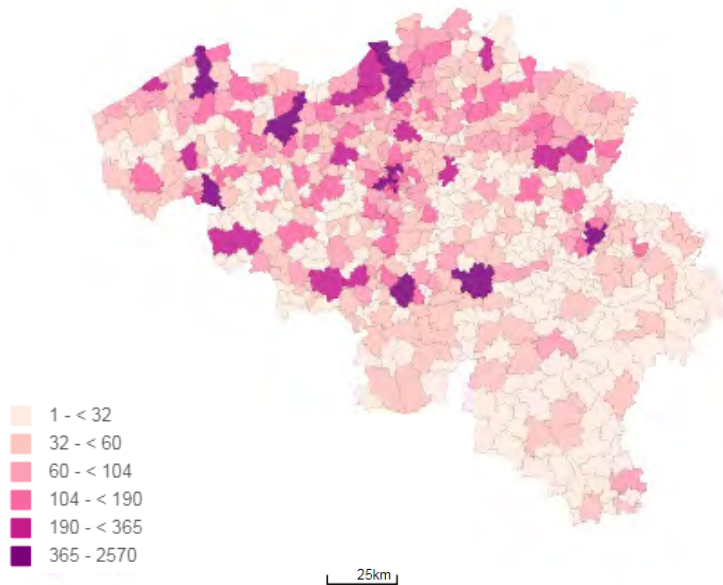
De provincies Namen, Luxemburg, Luik en Henegouwen vallen dan weer op door de ernst van de ongevallen en een groter aantal overlijdens per duizend ongevallen.

Aantal doden per duizend verkeersongevallen per provincie - 2018

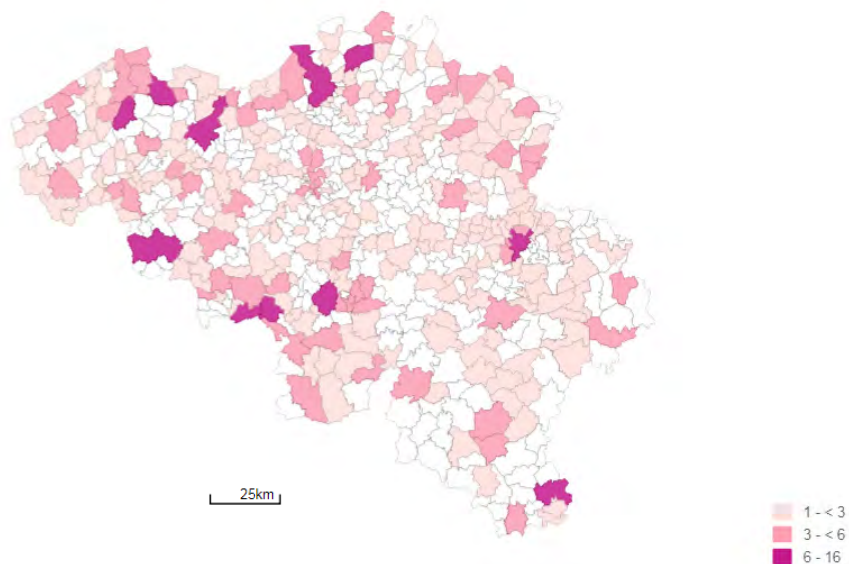
Verkeersongevallen per gemeente in 2018

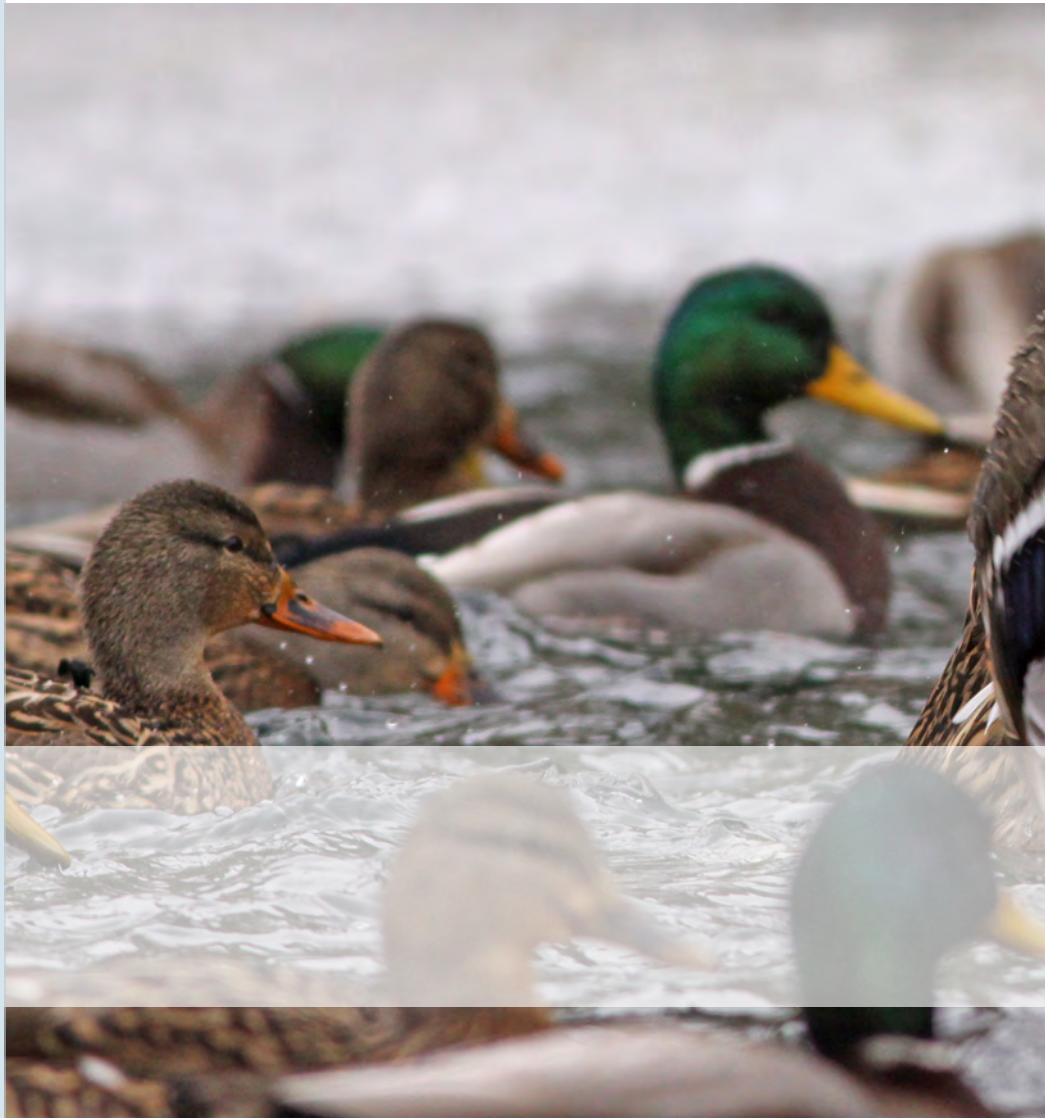
92

Aantal doden 30 dagen per gemeente in 2018

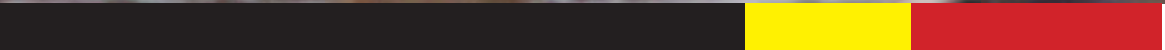
93

● ● ● ● ● *Samenleving*

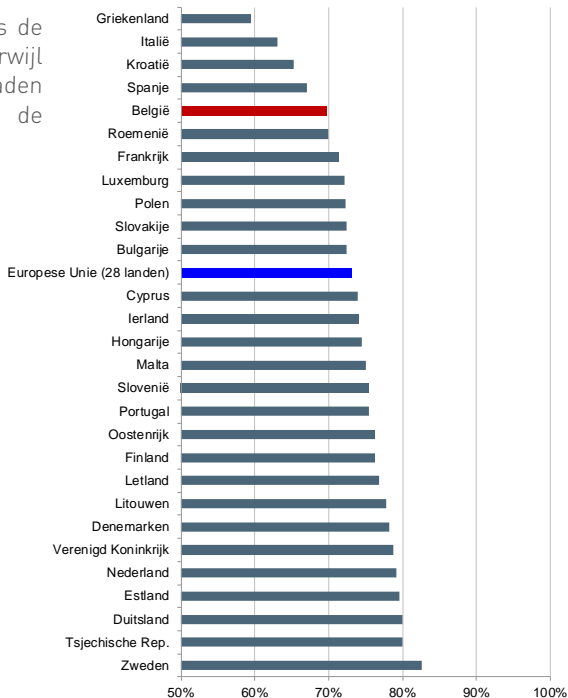
A | Werkgelegenheid en werkgelegenheidsgraad

In 2018 was in België 69,7% van de 20- tot 64-jarigen aan het werk. De Belgische werkgelegenheidsgraad ligt daarmee lager dan het Europese gemiddelde dat 73,1% bedraagt.

96

In Griekenland, Italië en Kroatië was de werkgelegenheidsgraad het laagst terwijl de hoogste werkgelegenheidsgraden werden waargenomen in Zweden, de Tsjechische republiek en Duitsland.

Werkgelegenheidsgraad 20-64-jarigen - 2018

Bron: Eurostat.

De werkgelegenheidsgraad verschilt sterk naargelang de leeftijdsgroep. Bij jongeren van 15 tot en met 24 jaar ligt hij met 25% het laagst. Van alle personen van 25 tot en met 49 jaar is 80,7% aan het werk.

In de leeftijdsgroep van 50 tot en met 64 jaar werkt 60,4%. De laatste 2 decennia is de werkgelegenheidsgraad van 50-64-jarigen sterk gestegen.

Werkgelegenheidsgraad naar leeftijdsgroep					
	2005	2010	2015	2017 (b)	2018
15-24 jaar	27,3%	25,2%	23,4%	22,7%	25,0%
25-49 jaar	80,1%	81,2%	79,2%	80,1%	80,7%
50-64 jaar	45,8%	50,9%	55,5%	58,5%	60,4%
Totaal (15-64 jaar)	61,1%	62,0%	61,8%	63,1%	64,5%

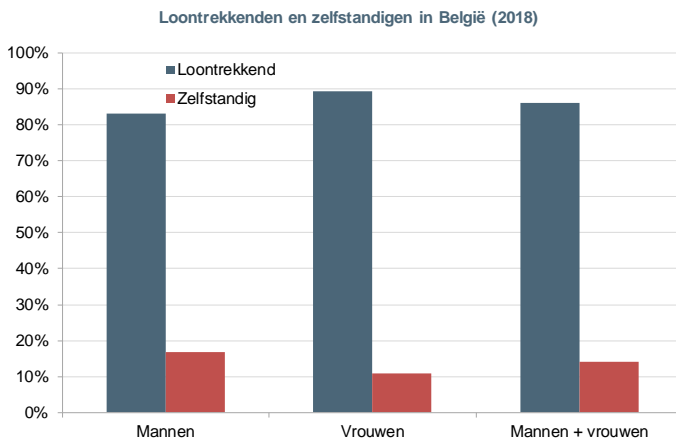
(b): Breuk in de gegevens.

In 2017 werd de Enquête naar de Arbeidskrachten grondig hervormd. Zo wordt vanaf 2017 met een roterend panel gewerkt, worden snellere en modernere bevragingsmethodes gebruikt en werd de weegmethode herzien. Dit zorgt voor een breuk in de resultaten, waardoor de cijfers volgens de oude methode niet meer vergelijkbaar zijn met deze volgens de nieuwe methode.

Van het totaal aantal personen met een job in België (ongeveer 4,755 miljoen) werken 4.088.000 personen als loontrekkende en 667.000 als zelfstandige.

Mannen werken vaker als zelfstandige dan vrouwen: 16,9% van de werkende mannen is zelfstandig tegenover 10,7% van de vrouwen. In absolute cijfers zien we dat bijna dubbel zoveel mannen een zelfstandige job hebben als vrouwen. Het gaat concreet om 428.000 mannen en 239.000 vrouwen.

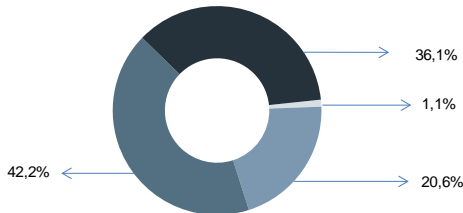
98

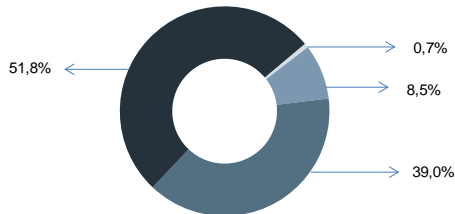
Werkgelegenheid per sector

De tertiaire of dienstensector telt het grootste aantal werkende personen. In 2018 had 42,2% van alle werkenden een job in de dienstensector. Ook de quataire of non-profit-sector is populair, met 36,1% van de totale werkgelegenheid. 1 werkende op 5 werkt in de secundaire of productiesector en amper 1,1% in de landbouw of visserij (primaire sector).

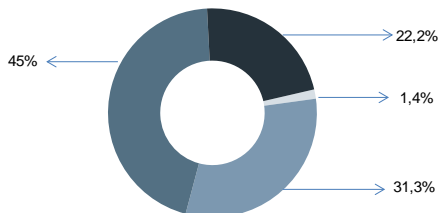
Mannen + vrouwen

Vrouwen

Mannen

De verdeling van de werkende bevolking volgens sector verschilt sterk naargelang het geslacht. Vrouwen werken vaker dan mannen in de non-profitsector (quartaire). Meer dan de helft van de werkende vrouwen is er tewerkgesteld. Het gaat onder andere om jobs in de gezondheidszorg, onderwijs en openbaar bestuur.

Daarnaast heeft 39% van de werkende vrouwen een job in de dienstensector. In jobs in de landbouw en de industrie zijn minder vrouwen tewerkgesteld dan mannen.

45% van de mannen met een job werkt in de dienstensector. Op de tweede plaats komt de productiesector met een aandeel van 31,3%. Die productiesector is veel belangrijker bij mannen dan bij vrouwen. Anderzijds werken veel minder mannen dan vrouwen in de non-profitsector (22,2%). Minder dan 2% van de werkende mannen werkt in de landbouw of visserij.

- primaire sector
- secundaire sector
- tertiaire sector
- quartaire sector

De meest voorkomende beroepen in België zijn administratief medewerker (algemeen), verkoper en verkoopsassistent, schoonmaker in hotels, kantoren en dergelijke, huishoudelijke hulp en schoonmaker bij gezinnen, en leraar in algemene vakken in het secundair onderwijs.

Bij mannen komt een job als vrachtwagenchauffeur het vaakst voor. Bij vrouwen treffen we het meest het beroep van administratief medewerker (algemeen) aan.

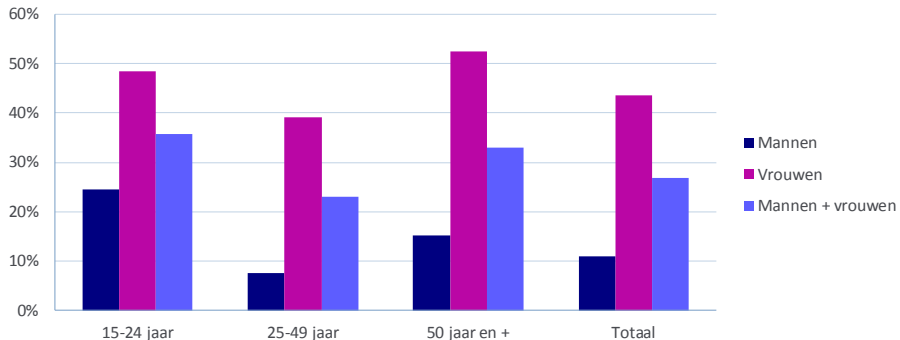
Meest voorkomende beroepen (mannen + vrouwen) 2018

1. Administratief medewerker, algemeen	181.097
2. Verkoper en verkoopsassistent	152.234
3. Schoonmaker in hotels, kantoren en dergelijke accommodatie	119.302
4. Huishoudelijke hulp en schoonmaker in particuliere huishoudens	119.252
5. Leraar in algemene vakken in het secundair onderwijs	110.587

In 2018 werkt 26,8% van alle loontrekkenden deeltijds. Deeltijds werken is vooral populair bij vrouwen. Zo werkt in 2018 43,5% van alle loontrekkende vrouwen deeltijds tegenover 11% van de loontrekkende mannen.

Er zijn grote verschillen tussen vrouwen en mannen naargelang de leeftijdsgroep. Loontrekkenden van 25 tot 49 jaar werken het minst deeltijds: bij mannen gaat het om 7,5% tegenover 39% bij vrouwen. Bij mannen wordt het hoogste percentage deeltijds loontrekkenden genoteerd bij jongeren van 15 tot 24 jaar. Van hen werkt 24,6% niet voltijds. Het percentage bij vrouwen in die leeftijdscategorie bedraagt 48,4%. Bij loontrekkende vrouwen van 50 jaar of ouder werkt 52,5% deeltijds. Van hun mannelijke tegenhangers is 15,1% deeltijds aan de slag.

Deeltijds werk loontrekkenden volgens geslacht en leeftijdsgroep (2018)

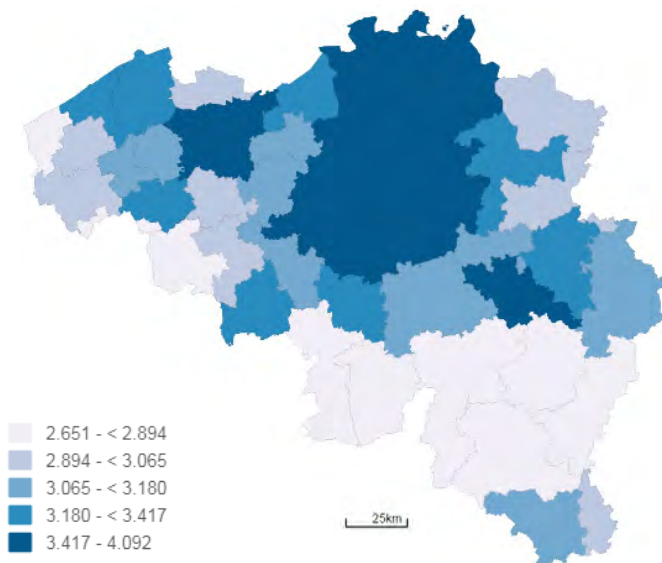

B | Loon

Een voltijds tewerkgestelde werknemer verdient in België gemiddeld 3.489 euro bruto per maand (2016). De omvang van het loon verschilt echter aanzienlijk tussen de verschillende arrondissementen. Met een gemiddeld bedrag van 4.092 euro worden de hoogste lonen in Brussel uitbetaald. Ook in de arrondissementen rond de hoofdstad blijkt het vanuit financieel oogpunt interessant werken. In Wallonië kent het arrondissement Nijvel de hoogste lonen. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich Dinant, waar het loonzakje met een gemiddeld brutomaandloon van 2.651 euro het minst omvangrijk is. Binnen Vlaanderen verdienen werknemers het minst in het arrondissement Veurne.

102

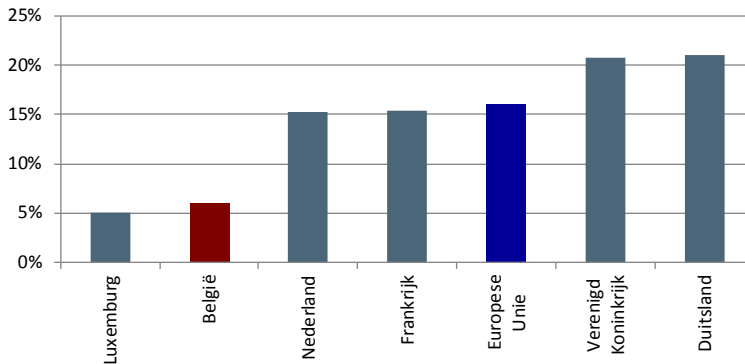
Gemiddeld bruto maandloon in euro van een voltijdse werknemer naar plaats van tewerkstelling (2016)

Het gemiddelde loon van een werknemer hangt af van verschillende factoren. Een hogere opleiding resulteert bijvoorbeeld in een omvangrijker loon. Ook tussen vrouwen en mannen blijft er nog steeds een verschil in verloning. In België verdient een vrouw per uur een loon dat gemiddeld 6,0% lager ligt dan dat van een man.

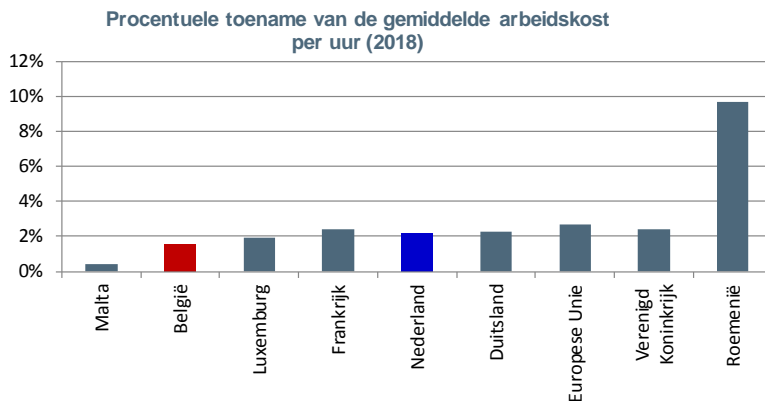
Ondanks dat duidelijke verschil scoort België in Europa relatief goed. Bij de buurlanden ligt de loonkloof alleen in Luxemburg lager. De loonongelijkheid is het meest uitgesproken in Duitsland, waar vrouwen een uurloon ontvangen dat 21,0% onder het salaris van mannen ligt.

Loonkloof tussen mannen en vrouwen (in %) (2017)

Bron: Eurostat.

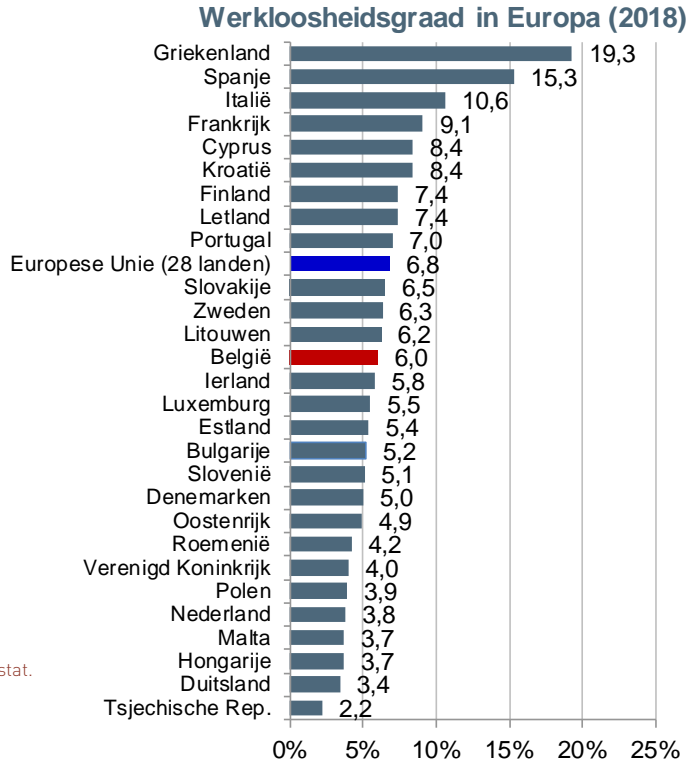
De lonen van werknemers vormen tot slot een belangrijke kostencomponent voor ondernemingen. In 2018 zagen Belgische bedrijven de loonkosten per uur toenemen met gemiddeld 1,6%. Dat cijfer ligt onder het Europese gemiddelde. Met een toename van de loonkosten met 9,7% tekent Roemenië voor de sterkste stijging. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich Malta, waar de loonkosten per uur met 0,4% stegen.

Bron: Eurostat.

C | Werkloosheid en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de Europese Unie schommelt tussen de 2,2% (Tsjechische Republiek) en 19,3% (Griekenland) en bedraagt gemiddeld 6,8%. In België was in 2018 6% van de beroepsbevolking van 15 tot en met 64 jaar werkloos. Twaalf EU-lidstaten hebben een hogere werkloosheidsgraad dan België. In Griekenland en Spanje worden de hoogste werkloosheidsgraden genoteerd.

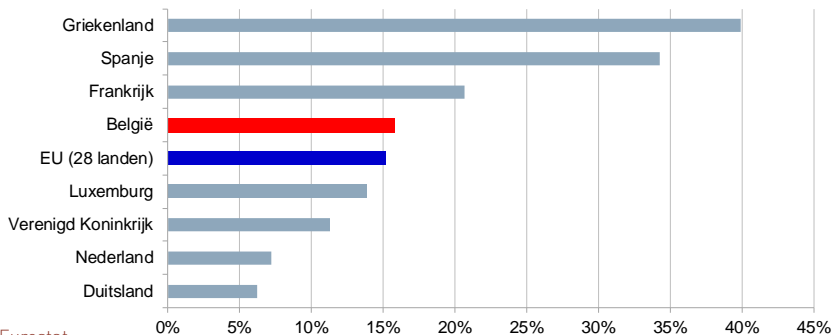

Bron: Eurostat.

De werkloosheidsgraad van jongeren onder de 25 jaar binnen de Europese Unie vertoont nog grotere verschillen. In Duitsland is de werkloosheidsgraad van jongeren het laagst met 6,2%. In België bedraagt de jeugdwerkloosheidsgraad 15,8% in 2018. Onze buurlanden hebben een lagere jeugdwerkloosheidsgraad, behalve Frankrijk waar die 20,7% bedraagt. Het Europese gemiddelde bedraagt 15,2% in 2018.

De werkloosheidsgraad van jongeren ligt in Spanje met 34,3% dubbel zo hoog als in België. In Griekenland is de jeugdwerkloosheidsgraad nog hoger. Daar is in 2018 39,9% van de beroepsbevolking onder de 25 jaar werkloos.

Werkloosheidsgraad jongeren (onder 25 jaar) (2018)

Bron: Eurostat.

D | Inactieve bevolking

In 2018 waren er in België 4.275.000 personen van 15 jaar en ouder inactief. Ze verrichtten geen betaalde arbeid, zochten niet actief naar werk of waren niet beschikbaar om te werken. Het gaat om 1,87 miljoen mannen en 2,40 miljoen vrouwen. Meer dan de helft (52,9%) van de inactieven is ter beschikking gesteld voorafgaand aan het pensioen, op brugpensioen (werkloosheid met bedrijfstoeslag), op vervroegd pensioen of op pensioen. 21,6% van de inactieve bevolking van 15 jaar en ouder is leerling of student, 9% is huisvrouw of huisman, 10,1% is arbeidsongeschikt en 6,4% is inactief maar bevindt zich in geen van bovenstaande categorieën.

107

De verdeling bij de mannen is anders dan bij de vrouwen. 57,3% van de inactieve mannen is (brug)gepensioneerd, tegenover 49,5% van de inactieve vrouwen. Slechts 1,3% van de inactieve mannen is huisman, terwijl dit percentage bij de vrouwen 15% bedraagt. In absolute cijfers gaat het om 361.000 huisvrouwen tegenover 25.000 huismannen.

Samenstelling van de inactieve bevolking van 15 jaar en ouder (2018)

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
Leerling / student	457.032	24,4%	466.391	19,4%	923.423	21,6%
Huisvrouw / huisman	24.920	1,3%	360.862	15,0%	385.783	9,0%
Arbeidsongeschikt	189.827	10,1%	239.953	10,0%	429.781	10,1%
Op (brug)pensioen, op vervroegd pensioen, terbeschikkingstelling	1.074.203	57,3%	1.188.797	49,5%	2.263.000	52,9%
Andere inactief	128.345	6,8%	144.497	6,0%	272.843	6,4%
Totaal	1.874.327	100,0%	2.400.500	100,0%	4.274.830	100,0%

E | Armoede

In België leeft 16,4% van de bevolking in een huishouden dat over een inkomen beschikt dat lager is dan de armoedegrens. In 2018 lag de armoedegrens op 1.187 euro per maand voor een alleenstaande en op 2.493 euro voor een gezin bestaande uit twee volwassenen en twee kinderen.

108

% van de bevolking onder de armoedegrens (2018)			
	Mannen	Vrouwen	Totaal
België	15,6%	17,2%	16,4%
0-15 jaar	20,3%	20,1%	20,2%
16-64 jaar	14,3%	16,1%	15,2%
65 jaar en ouder	15,4%	17,7%	16,7%
Actief-werkend	6,0%	4,3%	5,2%
Niet-actief :	24,4%	26,5%	25,6%
Werkloos	52,6%	46,1%	49,4%
Gepensioneerd	14,1%	14,5%	14,3%
Andere niet-actieven	32,2%	35,7%	34,4%
Opleidingsniveau: laag	26,3%	29,2%	27,8%
Opleidingsniveau: gemiddeld	12,6%	16,6%	14,5%
Opleidingsniveau: hoog	6,9%	5,9%	6,4%

Vrouwen lopen een groter armoederisico dan mannen. Werk hebben is de beste buffer tegen armoede, maar biedt geen absolute garantie. Het armoederisico van de werkende bevolking is minstens vijf keer kleiner dan dat van alle andere categorieën samen.

In de Europese Unie bedroeg het armoederisico in 2017 16,9%.

Armoederisico (in %)					
	2010	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	16,5	17,3	17,3	16,9	-
België	14,6	14,9	15,5	15,9	16,4
Duitsland	15,6	16,7	16,5	16,1	-
Frankrijk	13,3	13,6	13,6	13,3	-
Luxemburg	14,5	15,3	16,5 (b)	18,7	-
Nederland	10,3	11,6	12,7 (b)	13,2	-
Verenigd Koninkrijk	17,1	16,6	15,9	17 (b)	-

109

- = Niet beschikbaar.

(b) = breuk in de gegevens

(p) = voorlopig

Bron: Eurostat. (versie 20-06-2019)

Toelichting: Het aantal personen met een equivalent beschikbaar inkomen dat onder de armoederisicogrens ligt, die is vastgelegd op 60% van het nationaal equivalent mediaan beschikbaar inkomen (na sociale transfers).

Naast monetaire armoede werden er andere indicatoren ontwikkeld, zoals «ernstige materiële deprivatie».

Mensen met ernstige materiële deprivatie missen minstens vier van de negen volgende elementen en zijn niet in staat om huur of courante rekeningen te betalen, hun woning degelijk te verwarmen, onverwachte uitgaven te doen, om de twee dagen vlees, vis of een proteïnerijk alternatief te eten, een week vakantie per jaar te nemen buiten hun huis, zich een eigen wagen, wasmachine, kleurentelevisie of telefoon aan te schaffen. In België, in 2018, leeft 4,9% van de bevolking in een huishouden met ernstige materiële deprivatie. Dat cijfer bedraagt 5,9% voor de Europese Unie. Mensen uit huishoudens met een risico op monetaire armoede zijn vatbaarder voor materiële deprivatie (22,8%).

110

Ernstige materiële deprivatie (in %)

	2010	2015	2016	2017	2018
Europese Unie	8,4	8,1	7,5	6,6 (e)	5,9 (p)
België	5,9	5,8	5,5	5,1	4,9
Duitsland	4,5	4,4	3,7	3,4	3,4 (p)
Frankrijk	5,8	4,5	4,4	4,1	4,7 (p)
Luxemburg	0,5	2	1,6 (b)	1,2	-
Nederland	2,2	2,6	2,6 (b)	2,6	2,4 (p)
Verenigd Koninkrijk	4,8	6,1	5,2	4,1 (b)	4,6 (p)

- = Niet beschikbaar.

(e) = geschat

(p) = voorlopig

(b) = breuk in de gegevens

Bron: Eurostat. (versie 20-06-2019)

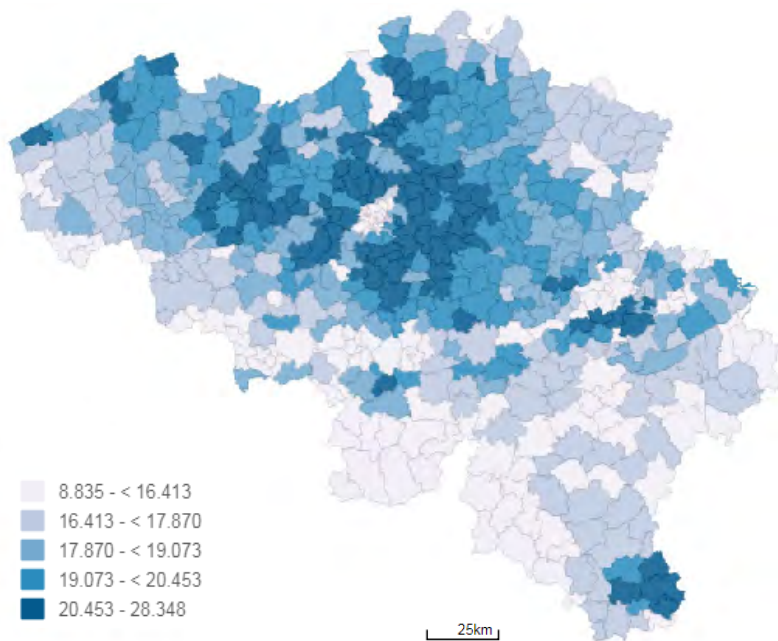
F | Inkomen

In 2016 bedroeg het gemiddelde netto belastbare inkomen per inwoner 17.824 euro. Als dat cijfer wordt uitgesplitst over de drie gewesten, ligt het inkomen per hoofd het hoogst in Vlaanderen. Met een bedrag van 19.102 euro ligt het gemiddelde inkomen van de Vlaming 7,2% boven het nationale gemiddelde. De inwoners van het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten het met beduidend minder financiële middelen stellen. Zo ligt het gemiddelde inkomen van de Waal 5,8% onder het Belgische cijfer, terwijl een Brusselaar het op jaarbasis gemiddeld met 21,6% minder moet stellen.

Op gemeentelijk niveau spant Sint-Martens-Latem de kroon als gemeente met het hoogste gemiddelde inkomen per inwoner. Het ligt er 59% boven het Belgische gemiddelde. Het laagste gemiddelde inkomen is terug te vinden in Sint-Joost-ten-Node. Het inkomen per hoofd bedraagt er de helft van het nationale gemiddelde en ligt 68,8% onder het inkomen van een inwoner van Sint-Martens-Latem.

Gemiddeld netto belastbaar inkomen in euro per inwoner per gemeente in 2016

112

Bij de individuele aangiften ligt het aangegeven gemiddelde inkomen het hoogst in het Vlaams Gewest. Op jaarbasis ligt het gemiddelde inkomen van de Vlaming 3,1% boven het Belgische cijfer. Het gemiddelde inkomen in het Waals Gewest ligt dan weer 4,7% onder het nationale cijfer.

Ook bij de gehuwden en de wettelijk samenwonenden ligt het aangegeven inkomen het hoogst in het Vlaams Gewest. Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Gehuwde en wettelijk samenwonende Brusselaars beschikken over een inkomen dat 10,1% lager ligt dan het bedrag dat de gemiddelde Belg aangeeft.

 113

 Een aangifte kan worden ingevuld door één of door twee personen. Als algemene regel geldt de individuele aangifte, maar gehuwden en wettelijk samenwonenden moeten een gemeenschappelijke aangifte indienen.

Inkomens uit belastingaangiften: België en de gewesten

	2014		2015		2016	
	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)
Brussels Hoofdstedelijk Gewest						
Individuele aangifte	20.719	15.833	20.780	15.922	20.876	15.977
Gezamenlijke aangifte	45.327	31.906	46.037	32.054	46.863	32.311
Vlaams Gewest						
Individuele aangifte	21.724	18.557	21.704	18.595	21.745	18.657
Gezamenlijke aangifte	52.591	43.215	52.697	43.386	53.335	43.676
Waals Gewest						
Individuele aangifte	19.941	16.907	19.990	17.075	20.105	17.232
Gezamenlijke aangifte	50.081	41.458	50.300	41.578	50.847	41.830
België						
Individuele aangifte	21.013	17.635	21.027	17.705	21.100	17.879
Gezamenlijke aangifte	51.328	41.807	51.515	41.990	52.142	42.279

Toelichting: mediaan = inkomen in het midden van de reeks als alle aangiften geklasseerd worden van laag naar hoog; de helft van de aangegeven inkomens is lager, de andere helft hoger.

G | Uitgaven huishoudens

De uitgaven van de Belgische huishoudens bedroegen in 2016 gemiddeld 34.167 euro. Het grootste deel ervan, 30,4% van het totaalbedrag, werd besteed aan de woning, gevolgd door voeding, drank en tabak (15,3%), vervoer en telecommunicatie (14,8%) en uitgaven voor cultuur, vrije tijd, horeca en reizen (13,9%).

Op gewestelijk niveau consumeren de Vlaamse huishoudens met gemiddeld 35.841 euro het meest, tegen respectievelijk 32.675 euro en 29.956 euro voor de huishoudens in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Huishoudens in het Vlaams Gewest consumeren op nagenoeg alle posten van het budget meer dan die in de twee andere gewesten. Dat is onder meer het geval voor de uitgaven voor cultuur, vrije tijd, horeca en reizen (5.327 euro tegen 4.205 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 4.003 in Wallonië).

Gemiddelde bestedingen per huishouden en per jaar naar gewest – 2016

	Bedrag in €			
	België	Brussels Hoofdstede- lijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Voeding en niet-alcoholische dranken	4.586	4.125	4.775	4.413
Alcoholische dranken en tabak	657	623	623	729
Kleding en schoenen	1.472	1.276	1.675	1.180
Woning, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	10.400	10.138	10.559	10.210
Meubelen, huishoudtoestellen en onderhoudsproducten	1.992	1.530	2.281	1.642
Gezondheid	1.571	1.396	1.586	1.606
Transport	3.937	2.388	4.084	4.219
Communicatie	1.119	1.031	1.177	1.045
Cultuur en vrije tijd	2.577	2.202	2.775	2.359
Opleiding	191	505	164	129
Restaurant en horeca	2.200	2.003	2.552	1.644
Persoonlijke verzorging en diensten	3.465	2.738	3.590	3.499
Gemiddeld totaal van de bestedingen	34.167	29.956	35.841	32.675

Gemiddelde bestedingen per huishouden en per jaar naar gewest – 2016

	Verdeling in %			
	België	Brussels Hoofdstede- lijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Voeding en niet-alcoholische dranken	13,4%	13,8%	13,3%	13,5%
Alcoholische dranken en tabak	1,9%	2,1%	1,7%	2,2%
Kleding en schoenen	4,3%	4,3%	4,7%	3,6%
Woning, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	30,4%	33,8%	29,5%	31,2%
Meubelen, huishoudtoestellen en onderhoudsproducten	5,8%	5,1%	6,4%	5,0%
Gezondheid	4,6%	4,7%	4,4%	4,9%
Transport	11,5%	8,0%	11,4%	12,9%
Communicatie	3,3%	3,4%	3,3%	3,2%
Cultuur en vrije tijd	7,5%	7,4%	7,7%	7,2%
Opleiding	0,6%	1,7%	0,5%	0,4%
Restaurant en horeca	6,4%	6,7%	7,1%	5,0%
Persoonlijke verzorging en diensten	10,1%	9,1%	10,0%	10,7%
Gemiddeld totaal van de bestedingen	100%	100%	100%	100%

H | Onderwijs

12,1% van de Belgische bevolking van 15 jaar en ouder bezit geen diploma of enkel een diploma van het lager onderwijs. Een vijfde van de bevolking heeft slechts een diploma van het lager secundair onderwijs.

Voor 35,4% is het hoger secundair het hoogste onderwijsniveau en 32,7% heeft een diploma van het hoger onderwijs. Binnen het hoger onderwijs vinden we het meest diploma's van het niet-universitair onderwijs van het korte type of professionele bachelors. Het aandeel van deze diploma's ligt hoger bij vrouwen dan bij mannen. Bij mannen zijn de diploma's van het lange type dan weer populairder dan bij vrouwen.

118

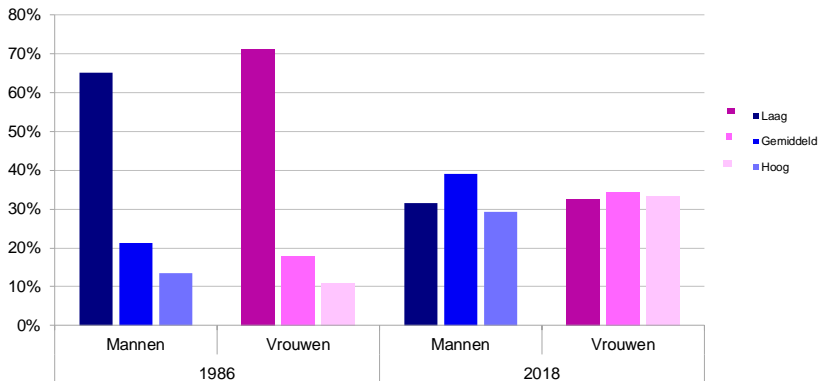
Onderwijsniveau van de bevolking van 15 jaar en ouder (2018)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Lager onderwijs (of geen diploma)	10,9%	13,3%	12,1%
Lager secundair onderwijs	20,2%	19,4%	19,8%
Hoger secundair onderwijs	38,0%	32,9%	35,4%
Hoger beroepsonderwijs (HB05)	0,5%	0,6%	0,5%
Hoger niet-universitair onderwijs van het korte type / professionele bachelor / academische bachelor (hogeschool of universiteit) / Voortgezette opleiding, Banaba	15,6%	21,8%	18,8%
Hoger niet-universitair onderwijs van het lange type - universitair onderwijs (master, licentiaat, ingenieur, dokter in de geneeskunde) / Voortgezette opleiding, Manama	14,1%	11,6%	12,8%
Doctoraat	0,8%	0,5%	0,6%
Totaal	100%	100%	100%

Het onderwijsniveau van de Belgische bevolking is tussen 1986 en 2018 sterk toegenomen. In 1986 had 65,1% van de mannen en 71,2% van de vrouwen van 15 jaar en ouder hoogstens een diploma van het lager secundair onderwijs. Dat percentage laaggeschoolden daalde de afgelopen decennia zowel bij mannen als bij vrouwen tot onder de 35%. De afname van het aantal laaggeschoolden ging bij beide geslachten gepaard met een toename bij zowel de gemiddeld- als de hooggeschoolden.

De sterkste stijging viel te noteren bij de vrouwen met een diploma van het hoger onderwijs. In 1986 was 11,1% van de vrouwelijke bevolking van 15 jaar en ouder houder van een diploma van het hoger onderwijs. In 2018 was het percentage hooggeschoolde vrouwen opgelopen tot 33,3%. Het aandeel hooggeschoolde vrouwen ligt hoger dan het percentage hooggeschoolde mannen (29,4%). Ten slotte was 39,2% van de mannen en 34,2% van de vrouwen in 2018 in het bezit van een diploma van het hoger secundair onderwijs zonder hogere studies te hebben afgerond.

Onderwijsniveau van de Belgische bevolking vanaf 15 jaar (1986 en 2018)

In België was in 2018 47,5% van de 30-tot 34-jarigen in het bezit van een diploma van het hoger onderwijs. België scoort daarmee ruim boven het Europese gemiddelde, dat 40,7% bedraagt. Vrouwen scoren hier beduidend beter dan mannen. In België bezit 54,4% van de vrouwelijke 30-34-jarigen een diploma van het hoger onderwijs, tegenover 40,6% van de mannen van 30 tot 34 jaar.

Aan de hand van bovenstaande indicator gaat Eurostat na of de belangrijke Europese doelstelling dat in 2020 40% van de 30 tot 34-jarige Europeanen een diploma van hoger onderwijs of gelijkgesteld op zak hebben, door alle lidstaten gehaald wordt. Ons land heeft de doelstelling al bereikt, net zoals de meeste van de ons omringende landen.

Percentage 30-34-jarigen dat een diploma van het hoger onderwijs heeft behaald

	2005	2009	2012	2017	2018
Europese Unie	28,1%	32,3%	36,0%	39,9%	40,7%
België	39,1%	42,0%	43,9%	45,9%(b)	47,5%
Duitsland	26,1% (b)	29,4%	31,8%	34,0%	34,9%
Frankrijk	37,7%	43,0%	43,3%	44,3%	46,2%
Luxemburg	37,6%	46,6% (b)	49,6%	52,7% (u)	56,2%
Nederland	32,0%	38,3%	42,2%	47,9%	49,4%
Verenigd Koninkrijk	34,5%	41,4%	46,9%	48,3%	48,8%

(b): Breuk in de gegevens. (u): Onbetrouwbaar

Bron: Eurostat.

Toelichting: Duitsland telt een aantal postsecundaire studies niet mee, terwijl dat in andere landen wel gebeurt. Met die studies inbegrepen ligt het percentage daar veel hoger.

Ook in het kader van de EU2020-strategie werd bepaald dat het percentage vroegtijdige schoolverlaters tegen 2020 teruggedrongen moet worden tot 10%. Het gaat om het aandeel personen tussen 18 en 24 jaar dat geen diploma van het hoger secundair onderwijs heeft behaald en geen enkele vorm van onderwijs of vorming meer volgt. In vergelijking met 2005 is het percentage vroegtijdige schoolverlaters in België gedaald van 12,9% naar 8,6% in 2018. Het EU-gemiddelde bedraagt 10,6%.

Vroegtijdige schoolverlaters - % van de bevolking tussen 18 en 24 jaar dat geen onderwijs of opleiding volgt en dat hoogstens een diploma van het lager secundair onderwijs heeft behaald

	2005	2009	2013	2017	2018
Europese Unie	15,7%	14,2%	11,9%	10,6%	10,6%
België	12,9%	11,1%	11,0%	8,9% (b)	8,6%
Duitsland	13,5% (b)	11,1%	9,8%	10,1%	10,3%
Frankrijk	12,5%	12,4%	9,7% (b)	8,9%	8,9%
Luxemburg	13,3%	7,7% (b)	6,1%	7,3%	6,3%
Nederland	14,3%	11,3%	9,3% (b)	7,1%	7,3%
Verenigd Koninkrijk	11,5%	15,7%	12,4%	10,6%	10,7%

(b): Breuk in de gegevens.

Bron: Eurostat.

Andere producten en diensten van Statbel

BLIJF OP DE HOOGTE!

Alle statistieken in deze brochure worden voortdurend bijgewerkt. Consulteer dagelijks ons nieuwsoverzicht op de homepage van onze website <https://statbel.fgov.be>. U vindt er alle nieuwe cijfers en statistieken die we publiceren.

De uitbrengkalender toont de verwachte cijfers.

Oudere releases vindt u in ons nieuwsarchief. Een wekelijks overzicht van alle nieuws krijgt u in uw e-mailbox als u zich abonneert op onze nieuwsbrief.

Tenslotte blijft u ook via Twitter en Facebook op de hoogte van alle nieuwe cijfers.

<https://statbel.fgov.be/nl/nieuws>

Statbel Junior - Ontdek je gemeente samen met je klas

Je bent leerkracht en staat voor je klas in het 4e, 5e of 6e leerjaar. Een leerling wil weten hoeveel mensen er eigenlijk in jullie gemeente wonen. Wat nu? Vergeet Wikipedia, hier is Statbel Junior! Leesbare grafieken, de leefwereld van de kinderen voorop, duidelijke cijfers. Ontdek de wondere wereld van de statistiek via jullie eigen gemeente op www.statbeljunior.be

123

Wat is Statbel Junior?

Statbel Junior is een educatieve website voor leerkrachten en leerlingen uit het 4e, 5e en 6e leerjaar.

Wil je op een interactieve en educatieve manier de gemeente van je klas beter leren kennen? Dan is Statbel Junior het perfecte hulpmiddel.

Voor het eerst Statistiekolympiade in België

In het schooljaar 2018-2019 organiseerde Statbel, het Belgische statistiekbureau, voor het eerst een Europese Statistiekolympiade in België. Dat deed het in samenwerking met partners Statistiek Vlaanderen en Iweps.

De Europese Statistiekolympiade is een initiatief van Eurostat, het Europese statistiekbureau. De Statistiekolympiade wordt in schooljaar 2019-2020 georganiseerd in meer dan 15 EU-landen.

De Europese Statistiekolympiade is er voor alle leerlingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs.

Meer info op : <https://statbel.fgov.be/nl/Olympiade>

Ontdek uw gemeente - De Belgische gemeenten in cijfers

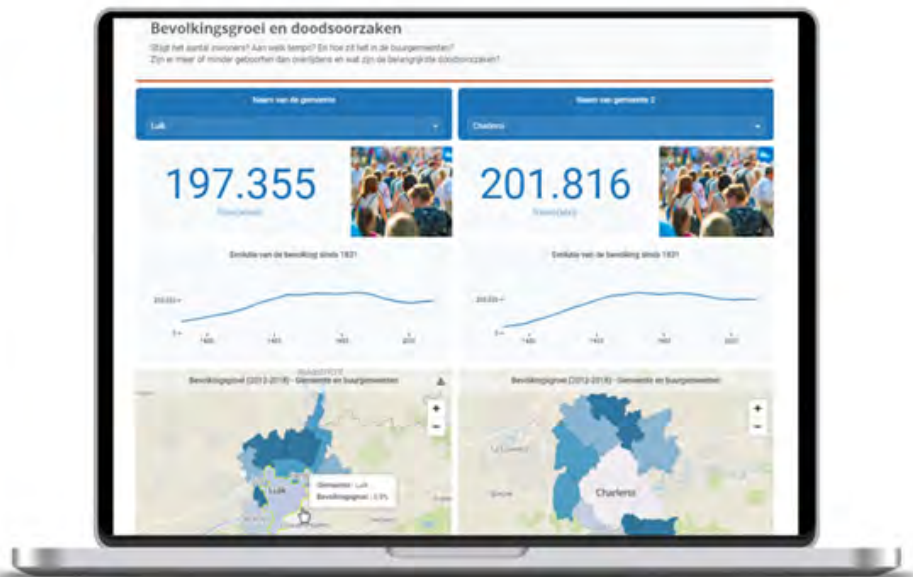

Sinds 2018 publiceert Statbel, het Belgische statistiekbureau, de tool 'Ontdek uw gemeente - De Belgische gemeenten in cijfers'

U vindt er een snel en makkelijk overzicht van de belangrijkste cijfers van uw gemeente, zoals het aantal inwoners, de bevolkingsevolutie, bebouwing, fiscale inkomens,

Bovendien kan u met de nieuwe tool uw eigen gemeente ook vergelijken met een andere Belgische gemeente. U kan de gegevens achter de grafiek downloaden in Excel, de afbeelding hergebruiken of het hele dashboard van uw gemeente delen op social media.

124

HUURCALCULATOR

Bereken zelf uw huur met de huurcalculator!

De huurcalculator kan gebruikt worden voor alle huurcontracten (woninghuurovereenkomsten, handelshuurovereenkomsten en andere huurcontracten volgens het artikel 1728bis van het Burgerlijk wetboek) waarbij de gezondheidsindex van toepassing is en er geen andere specifieke bepalingen staan in het huurcontract.

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/consumptieprijsindex/huurindexatie>

125

INDEX SEARCH

Snel een index zoeken met de Index Search !

Indien u een consumptieprijsindex of een gezondheidsindex voor een bepaalde maand zoekt, volstaat het dat u jaar en maand invoert. Vervolgens krijgt u zowel de consumptieprijsindex als de gezondheidsindex op alle beschikbare basissen.

https://indexsearch.statbel.fgov.be/Nl/indicators/cpi/cpi_base_nl.asp

HUURPRIJS BEREKENEN?
Gebruik onze huurcalculator

BEREKEN HIER SNEL DE HUURPRIJS

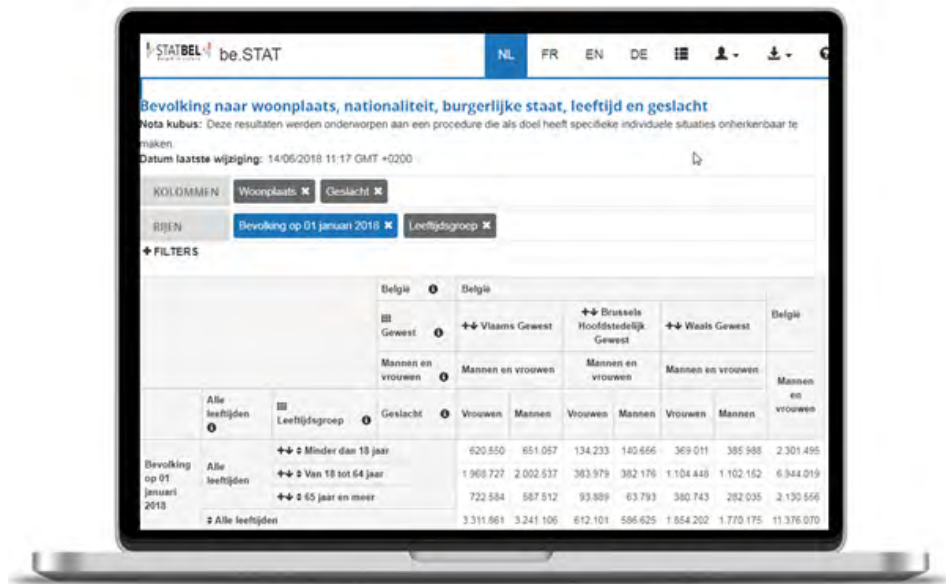
INDEX SEARCH
Vind de consumptieprijsindex per maand

ZOEK HIER SNEL EEN INDEX

Met onze online databank be.STAT kunt u gemakkelijk zelf tabellen samenstellen en downloaden.

De gebruiksvriendelijke interface biedt talrijke exportmogelijkheden zoals json.

<https://bestat.statbel.fgov.be/bestat>

OPEN DATA

Statbel stelt in dit portaal datasets in specifieke open dataformaten ter beschikking. Iedereen kan deze open data gratis gebruiken zowel voor commercieel als niet-commercieel gebruik. Er komen regelmatig nieuwe datasets bij. De nieuwe datasets worden op deze pagina en in onze nieuwsbrief aangekondigd.

<https://statbel.fgov.be/nl/open-data>

CENSUS 2011, EEN VOLKSTELLING VOOR DE EENENTWINTIGSTE EEUW

127

- De Census 2011 is een momentopname van België op 1.1.2011.
- Hij werd georganiseerd door Statbel.
- Hij is de eerste volkstelling die geen enkele last bij de burgers veroorzaakte.
- Alle gegevens van de Census 2011 komen uit administratieve databanken.
- Strikte vertrouwelijkheidsregels waarborgen de anonimiteit en het respect voor de privacy van de burger.
- De kost van dit soort volkstelling is veel lager dan die van een klassieke telling.
- In de 28 lidstaten van de Europese Unie worden dezelfde definities gebruikt, waardoor internationale vergelijkingen veel gemakkelijker worden.
- Door deze nieuwe methodologie kunnen de resultaten in de toekomst regelmatig bijgewerkt worden.

<http://www.census2011.be>

Alle cijfers zijn terug te vinden
op onze website : <https://statbel.fgov.be>

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

ONDERNEMINGSNUMMER: 0314.595.348
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: NICO WAEYAERT
NORTH GATE III - KONING ALBERT II-LAAN, 16 B-1000 BRUSSEL
PUBLICATIECODE: S000.02N/2019